

DECYZJA NR 1720/2006/WE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY**z dnia 15 listopada 2006 r.****ustanawiająca program działań w zakresie uczenia się przez całe życie**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 149 ust. 4 i art. 150 ust. 4,

uwzględniając wniosek Komisji,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽¹⁾,uwzględniając opinię Komitetu Regionów ⁽²⁾,działając zgodnie z procedurą określoną w art. 251 Traktatu ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Decyzją Rady 1999/382/WE ⁽⁴⁾ ustanowiono drugą fazę wspólnotowego programu działań w dziedzinie kształcenia zawodowego „Leonardo da Vinci”.
- (2) Decyzją nr 253/2000/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽⁵⁾ ustanowiono drugi etap wspólnotowego programu działań w dziedzinie edukacji „Socrates”.
- (3) Decyzją nr 2318/2003/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽⁶⁾ ustanowiono wieloletni program w celu skutecznej integracji technologii informacyjno-komunikacyjnych (TIK) w systemy kształcenia edukacji i szkoleń w Europie (Program „eLearning”).
- (4) Decyzją nr 791/2004/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽⁷⁾ ustanowiono wspólnotowy program działań w celu promowania jednostek działających na poziomie europejskim w obszarze edukacji i szkoleń, a także wspierania określonych działań w tym obszarze.
- (5) Decyzją nr 2241/2004/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽⁸⁾ ustanowiono jednolite ramy dla przejrzystości kwalifikacji i kompetencji (Europass).
- (6) Decyzją nr 2317/2003/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ⁽⁹⁾ ustanowiono program w celu poprawy jakości w szkolnictwie wyższym i wspierania międzykulturowego zrozumienia poprzez współpracę z państwami trzecimi (Erasmus Mundus) (2004–2008).
- (7) Na mocy deklaracji bolońskiej, podpisanej przez ministrów edukacji dwudziestu dziewięciu państw europejskich w dniu 19 czerwca 1999 r., ustanowiono międzyrządowy proces mający na celu stworzenie do 2010 r. „Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego”, co wymaga wsparcia na poziomie Wspólnoty.
- (8) Na posiedzeniu Rady Europejskiej w Lizbonie w dniach 23–24 marca 2000 r. przed Unią Europejską postawiono strategiczny cel, by gospodarka unijna stała się najbardziej konkurencyjną i dynamiczną gospodarką świata opartą na wiedzy, zdolną do utrzymania trwałego wzrostu gospodarczego z większą liczbą miejsc pracy i lepszymi miejscami pracy oraz większą spójnością społeczną, a także zwrócono się do Rady ds. Edukacji o podjęcie ogólnych rozważań na temat konkretnych przyszłych celów systemów kształcenia, skupiając się na wspólnych problemach i priorytetach z jednoczesnym uwzględnieniem narodowej różnorodności.
- (9) Społeczeństwo oparte na zaawansowanej wiedzy stanowi klucz do zwiększenia wskaźników wzrostu i zatrudnienia. Edukacja i szkolenia stanowią zasadnicze priorytety Unii Europejskiej w celu osiągnięcia celów lizbońskich.
- (10) W dniu 12 lutego 2001 r. Rada przyjęła sprawozdanie na temat konkretnych przyszłych celów systemów edukacji i szkoleń. W dniu 14 czerwca 2002 r. Rada przyjęła szczegółowy program pracy w zakresie realizacji tych celów, wymagający wsparcia na poziomie Wspólnoty.
- (11) Na posiedzeniu Rady Europejskiej w Goeteborgu w dniach 15–16 czerwca 2001 r. uzgodniono strategię na rzecz trwałego rozwoju oraz uzupełniono proces lizboński na rzecz zatrudnienia, reform gospodarczych i spójności społecznej o wymiar ochrony środowiska.
- (12) Na posiedzeniu Rady Europejskiej w Barcelonie w dniach 15–16 marca 2002 r. przyjęto cel uczynienia systemów edukacji i szkoleń Unii Europejskiej światowym wzorcem jakości do 2010 r. oraz wezwano do podjęcia działań na rzecz poprawy podstawowych umiejętności, w szczególności poprzez naukę co najmniej dwóch języków obcych od wczesnych lat życia.

⁽¹⁾ Dz.U. C 221 z 8.9.2005, str. 134.

⁽²⁾ Dz.U. C 164 z 5.7.2005, str. 59.

⁽³⁾ Opinia Parlamentu Europejskiego wydana dnia 25 października 2005 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym), wspólne stanowisko Rady wydane dnia 24 lipca 2006 r. (Dz.U. C 251 E z 17.10.2006, str. 37), stanowisko Parlamentu Europejskiego wydana dnia 25 października 2006 r. (dotychczas nieopublikowane w Dzienniku Urzędowym).

⁽⁴⁾ Dz.U. L 146 z 11.6.1999, str. 33. Decyzja ostatnio zmieniona rozporządzeniem (WE) nr 885/2004 (Dz.U. L 168 z 1.5.2004, str. 1).

⁽⁵⁾ Dz.U. L 28 z 3.2.2000, str. 1. Decyzja ostatnio zmieniona rozporządzeniem (WE) nr 885/2004.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 345 z 31.12.2003, str. 9.

⁽⁷⁾ Dz.U. L 138 z 30.4.2004, str. 31.

⁽⁸⁾ Dz.U. L 390 z 31.12.2004, str. 6.

⁽⁹⁾ Dz.U. L 345 z 31.12.2003, str. 1.

- (13) Komunikat Komisji oraz rezolucja Rady z dnia 27 czerwca 2002 r.⁽¹⁾ w sprawie uczenia się przez całe życie potwierdzają, że uczenie się przez całe życie należy wspierać działaniami i politykami opracowywanymi w ramach programów wspólnotowych w tej dziedzinie.
- (14) Rezolucja Rady z dnia 19 grudnia 2002 r.⁽²⁾ ustanowiła proces wzmocnionej współpracy europejskiej w zakresie szkolenia i kształcenia zawodowego, wymagający wsparcia na poziomie Wspólnoty. Deklaracja kopenhaska, uzgodniona przez ministrów edukacji trzydziestu jeden państw europejskich w dniu 30 listopada 2002 r., włączyła partnerów społecznych i kraje kandydujące do tego procesu.
- (15) W komunikacie Komisji w sprawie planu działań na rzecz umiejętności i mobilności zwrócono uwagę na ciągłą potrzebę działań na poziomie europejskim w celu poprawy uznawalności kwalifikacji uzyskanych w wyniku kształcenia i szkoleń.
- (16) W komunikacie Komisji w sprawie planu działań na rzecz wspierania nauki języków obcych oraz różnorodności językowej określono działania, jakie mają być podjęte na poziomie europejskim w latach 2004–2006 oraz wymagają kontynuacji.
- (17) Promocja nauczania i uczenia się języków obcych oraz promocja różnorodności językowej powinny być priorytetami działań Wspólnoty w dziedzinie edukacji i szkoleń. Nauczanie i uczenie się języków obcych nabiera szczególnego znaczenia pomiędzy sąsiadującymi państwami członkowskimi.
- (18) Sprawozdania okresowe z oceny programów Socrates i Leonardo da Vinci, jak również konsultacje publiczne na temat przyszłych działań Wspólnoty w zakresie edukacji i szkoleń ujawniły silną i pod pewnymi względami rosnącą potrzebę dalszej współpracy i mobilności w tych dziedzinach na szczeblu europejskim. Sprawozdania te podkreśliły znaczenie stworzenia ściślejszego związku pomiędzy programami i polityką Wspólnoty w dziedzinie edukacji i szkoleń, wyraziły potrzebę takiego organizowania działań Wspólnoty, by odpowiadały one lepiej paradygmatowi uczenia się przez całe życie; wezwano także do przyjęcia prostszego, bardziej przyjaznego dla odbiorcy i elastyczniejszego podejścia do realizacji tych działań.
- (19) Zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami, wdrażanie programu może zostać uproszczone poprzez korzystanie z finansowania ryczałtowego w przypadku wsparcia przyznawanego uczestnikom programu albo wsparcia wspólnotowego na rzecz struktur ustanowionych na poziomie krajowym w celu administrowania programem.
- (20) Integracja wsparcia wspólnotowego dla międzynarodowej współpracy i mobilności w zakresie edukacji i szkoleń w ramach jednolitego programu przyniosłaby znaczące korzyści, co pozwoliłoby na osiągnięcie lepszego efektu synergii pomiędzy poszczególnymi obszarami działań, a także stworzyłoby większe możliwości wsparcia rozwoju uczenia się przez całe życie oraz bardziej spójne, sprawniejsze i skuteczniejsze praktyki administracyjne. Jednolity program zachęciłby również do pełniejszej współpracy między różnymi szczeblami edukacji i szkoleń.
- (21) Powinien zatem zostać ustanowiony program działań w zakresie uczenia się przez całe życie zmierzający do wsparcia, poprzez uczenie się przez całe życie, rozwoju Unii Europejskiej jako społeczeństwa opartego na zaawansowanej wiedzy, charakteryzującego się stałym wzrostem gospodarczym, większą liczbą miejsc pracy i lepszymi miejscami pracy oraz większą spójnością społeczną.
- (22) Z uwagi na specyfikę sektorów – oświaty, szkolnictwa wyższego, kształcenia zawodowego oraz kształcenia dorosłych – a także związaną z tym potrzebę oparcia działań Wspólnoty na celach, formach działania i strukturach organizacyjnych dopasowanych do potrzeb tych sektorów, wskazane jest utrzymanie poszczególnych programów w ramach programu „Uczenie się przez całe życie”, ukierunkowanego na każdy z tych czterech sektorów, z jednoczesnym położeniem nacisku na kwestie spójności i zbieżności pomiędzy tymi programami.
- (23) Komisja w swym komunikacie „Budowanie naszej wspólnej przyszłości: wyzwania polityczne i środki budżetowe w rozszerzonej Unii w latach 2007–2013” określiła kolejność wyrażonych ilościowo celów, które należy osiągnąć w ramach wspólnotowych programów nowej generacji w zakresie edukacji i szkoleń, które wymagają znacznego zwiększenia mobilności i działań partnerskich.
- (24) Biorąc pod uwagę dowiedziony korzystny wpływ mobilności transnarodowej na poszczególne osoby oraz systemy edukacji i szkoleń, a także znaczny poziom niezaspokojonego zapotrzebowania w zakresie mobilności we wszystkich sektorach oraz jej znaczenie w kontekście celu lizbońskiego, należy znacznie zwiększyć wsparcie dla mobilności transnarodowej w ramach czterech szczególnych programów sektorowych.
- (25) W celu odpowiedniejszego pokrycia rzeczywistych dodatkowych kosztów ponoszonych przez studentów studiujących za granicą, wysokość standardowego stypendium studenckiego związanego z mobilnością powinna zostać utrzymana na średnim rzeczywistym poziomie 200 EUR miesięcznie przez cały okres trwania programu.
- (26) Należy pełniej uwzględnić w przepisach potrzeby poszczególnych uczniów szkół średnich oraz uczniów dorosłych dotyczące mobilności, dotychczas nieobjęte programami wspólnotowymi, poprzez wprowadzenie nowego rodzaju działań na rzecz mobilności do programów Comenius i Grundtvig. Możliwości rozwoju długofalowej współpracy pomiędzy szkołami w sąsiadujących regionach powinny również zostać szerzej wykorzystane dzięki mobilności poszczególnych nauczycieli.

⁽¹⁾ Dz.U. C 163 z 9.7.2002, str. 1.

⁽²⁾ Dz.U. C 13 z 18.1.2003, str. 2.

- (27) Małe i średnie przedsiębiorstwa odgrywają istotną rolę w gospodarce europejskiej. Jak dotąd jednak uczestnictwo takich przedsiębiorstw w programie Leonardo da Vinci było ograniczone. Należy podjąć odpowiednie kroki w celu zwiększenia atrakcyjności działań wspólnotowych dla takich przedsiębiorstw, w szczególności poprzez zapewnienie stażystom większych możliwości przemieszczania się. Należy doprowadzić do odpowiednich uzgodnień, podobnych do istniejących w ramach programu Erasmus, dotyczących uznawania wyników mobilności.
- (28) Uwzględniając szczególne wyzwania edukacyjne, przed jakimi stają dzieci pracowników objazdowych oraz pracowników mobilnych, należy w pełni wykorzystać możliwości oferowane przez program Comenius w celu wspierania działań ponadnarodowych nakierowanych na potrzeby takich dzieci.
- (29) Wzrostowi ogólnoeuropejskiej mobilności powinien towarzyszyć ciągły wzrost standardów.
- (30) W związku ze zwiększoną potrzebą wsparcia na szczeblu europejskim działań ukierunkowanych na osiągnięcie tych celów politycznych oraz zapewnienia środków wsparcia działalności międzysektorowej w dziedzinie języków i TIK, a także w związku z potrzebą zwiększenia stopnia upowszechnienia i wykorzystania wyników programu, wskazane jest uzupełnienie czterech szczegółowych programów sektorowych o program międzysektorowy.
- (31) W związku z rosnącą potrzebą wiedzy i dialogu na temat procesu integracji europejskiej oraz jego rozwoju ważne jest zachęcanie do udoskonalania jakości nauczania, badań i dyskusji w tej dziedzinie poprzez wsparcie szkół wyższych specjalizujących się w studiach nad procesem integracji europejskiej, stowarzyszeń europejskich działających w zakresie edukacji i szkoleń oraz programu „Akcja Jean Monnet”.
- (32) Konieczne jest zapewnienie wystarczającej elastyczności w sposobie sformułowania niniejszej decyzji, tak aby pozwolić na odpowiednie dostosowanie działań w ramach programu „Uczenie się przez całe życie” stosownie do zmieniających się potrzeb w latach 2007–2013, a także aby uniknąć nieadekwatnie szczegółowych przepisów dotyczących poprzednich etapów programów Socrates i Leonardo da Vinci.
- (33) We wszystkich swych działaniach Wspólnota zobowiązana jest zmierzać do zniesienia nierówności oraz wspierania równości mężczyzn i kobiet zgodnie z art. 3 ust. 2 Traktatu.
- (34) Zgodnie z art. 151 Traktatu Wspólnota zobowiązana jest uwzględnić aspekty kulturowe w swoim działaniu na podstawie innych postanowień Traktatu, w szczególności w celu poszanowania i popierania różnorodności jej kultur. Szczególną uwagę należy zwrócić na synergię pomiędzy kulturą, edukacją i szkoleniami. Należy również zachęcać do podejmowania dialogu międzykulturowego.
- (35) Należy upowszechniać aktywną postawę obywatelską oraz poszanowanie praw człowieka i zasad demokracji, a także wzmacniać walkę przeciw wszystkim formom wykluczenia, w tym przeciw rasizmowi i ksenofobii.
- (36) Istnieje potrzeba zwiększenia dostępu dla osób z grup mniej uprzywilejowanych oraz aktywnego zajęcia się szczególnieymi potrzebami edukacyjnymi osób niepełnosprawnych podczas realizacji wszystkich części programu, w tym poprzez stosowanie wyższych dotacji odzwierciedlających dodatkowe koszty ponoszone przez jego niepełnosprawnych uczestników oraz poprzez zapewnienie wsparcia dla uczenia się i stosowania języka migowego oraz alfabetu Braille'a.
- (37) Należy odnotować osiągnięcia Europejskiego Roku Edukacji przez Sport (2004) oraz potencjalne korzyści dla edukacji płynące ze współpracy między instytucjami oświatowymi i organizacjami sportowymi, które podkreślano w trakcie Roku.
- (38) Kraje kandydujące do przystąpienia do Unii Europejskiej oraz państwa EFTA, które są członkami EOG, mogą uczestniczyć w programach wspólnotowych zgodnie z umowami, które zostaną podpisane pomiędzy Wspólnotą a tymi państwami.
- (39) Rada Europejska na posiedzeniu w Salonikach w dniach 19. i 20. czerwca 2003 r. zatwierdziła wnioski Rady z dnia 16 czerwca 2003 r. w sprawie Bałkanów Zachodnich, w tym załączoną do nich „Agendę z Salonik dla Bałkanów Zachodnich: w kierunku integracji europejskiej”, zgodnie z którą programy wspólnotowe powinny być otwarte dla krajów uczestniczących w procesie stabilizacji i stowarzyszenia w oparciu o umowy ramowe podpisywane przez Wspólnotę i te kraje.
- (40) Wspólnota i Konfederacja Szwajcarska ogłosiły zamiar podjęcia negocjacji w sprawie zawarcia umów w dziedzinach będących przedmiotem ich wspólnego zainteresowania, takich jak wspólnotowe programy w zakresie edukacji, szkoleń i wymiany młodzieży.
- (41) Program „Uczenie się przez całe życie” powinien być regularnie monitorowany i poddawany ocenie w ramach współpracy pomiędzy Komisją i państwami członkowskimi w celu wprowadzenia niezbędnych dostosowań, szczególnie w odniesieniu do priorytetów w zakresie realizacji działań. Ocena powinna zawierać również ocenę zewnętrzną, przeprowadzoną przez niezależne i bezstronne podmioty.
- (42) W swojej rezolucji z dnia 28 lutego 2002 r. w sprawie wdrożenia programu Socrates⁽¹⁾ Parlament Europejski zwrócił uwagę na nieproporcjonalnie uciążliwe procedury administracyjne dla osób ubiegających się o dotacje w ramach drugiego etapu programu.

(1) Dz.U. C 293 E z 28.11.2002, str. 103.

- (43) Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich ⁽¹⁾ oraz rozporządzenie Komisji (WE, Euratom) nr 2342/2002 z dnia 23 grudnia 2002 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 ⁽²⁾, które zabezpieczają interesy finansowe Wspólnot, muszą być stosowane z uwzględnieniem zasady prostoty i spójności w wyborze instrumentów budżetowych, ograniczenia liczby przypadków, w których Komisja ponosi bezpośrednią odpowiedzialność za wdrożenie i zarządzanie, a także wymaganej proporcjonalności pomiędzy kwotą środków a obciążeniem administracyjnym związanym z ich wykorzystaniem.
- (44) Radykalne uproszczenie procedur administracyjnych związanych ze składaniem wniosków jest niezbędne dla pomyślnej realizacji programu. Wymagania administracyjne i księgowość powinny być proporcjonalne do wysokości dotacji.
- (45) Należy ponadto przyjąć właściwe środki zapobiegające nieprawidłowościom i nadużyciom finansowym oraz podjąć niezbędne kroki w celu odzyskania utraconych, niesłusznie wypłaconych lub nieodpowiednio wykorzystanych środków.
- (46) Właściwe jest zapewnienie prawidłowego zamknięcia programu „Uczenie się przez całe życie”, przede wszystkim w odniesieniu do kontynuacji wieloletnich uzgodnień dotyczących zarządzania nim, takich jak kwestie finansowania pomocy technicznej i administracyjnej. Od dnia 1 stycznia 2014 r. pomoc techniczna i administracyjna powinna objąć, w razie potrzeby, zarządzanie działaniami niezakończonymi do końca 2013 r., w tym działaniami nadzorczymi i kontrolnymi.
- (47) Jako że cel niniejszej decyzji, to jest wkład współpracy europejskiej w jakość edukacji i szkoleń, nie może być osiągnięty w wystarczającym stopniu przez państwa członkowskie z uwagi na potrzebę wielostronnego partnerstwa, ponadnarodowej mobilności i ogólnowspólnotowej wymiany informacji, a ze względu na charakter wymaganych działań i środków może być łatwiej osiągnięty na poziomie Wspólnoty, Wspólnota może podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu. Zgodnie z zasadą proporcjonalności ustanowioną w tym artykule niniejsza decyzja nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu.
- (48) Niniejsza decyzja określa kopertę finansową na cały okres trwania programu, która stanowi w ramach rocznej procedury budżetowej podstawowy punkt odniesienia dla władzy budżetowej w rozumieniu pkt 37 porozumienia międzyinstytucjonalnego z dnia 17 maja 2006 r. pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją w sprawie

dyscypliny budżetowej i należytego zarządzania finansami ⁽³⁾.

- (49) Środki wymagane w celu wdrożenia niniejszej decyzji powinny zostać przyjęte zgodnie z decyzją Rady 1999/468/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. ustanawiającą warunki wykonywania uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji ⁽⁴⁾.

STANOWIĄ, CO NASTĘPUJE:

TYTUŁ I

PRZEPISY OGÓLNE

ROZDZIAŁ I

Program „Uczenie się przez całe życie”

Artykuł 1

Ustanowienie programu „Uczenie się przez całe życie”

1. Decyzja niniejsza ustanawia program działań wspólnotowych, zwany dalej „programem Uczenie się przez całe życie”.
2. Ogólnym celem programu „Uczenie się przez całe życie” jest przyczynianie się, poprzez uczenie się przez całe życie, do rozwoju Wspólnoty jako społeczeństwa opartego na wiedzy, charakteryzującego się trwałym rozwojem gospodarczym, licznymi i lepszymi miejscami pracy oraz większą spójnością społeczną przy jednoczesnym zapewnieniu należytej ochrony środowiska naturalnego dla przyszłych pokoleń. W szczególności program ten ma na celu sprzyjanie wymianie, współpracy i mobilności pomiędzy systemami edukacji i szkoleń w obrębie Wspólnoty, tak by stały się światowym wzorcem jakości.
3. Program „Uczenie się przez całe życie” realizuje następujące cele szczegółowe:
  - a) przyczynianie się do rozwoju uczenia się przez całe życie na wysokim poziomie, a także propagowanie osiągnięcia jak najlepszych wyników, innowacji oraz europejskiego wymiaru systemów nauczania i praktyki w tej dziedzinie;
  - b) wspieranie realizacji europejskiego obszaru uczenia się przez całe życie;
  - c) wspieranie poprawy jakości, atrakcyjności i dostępności ofert w zakresie uczenia się przez całe życie w państwach członkowskich;
  - d) wzmocnienie wkładu uczenia się przez całe życie w spójność społeczną, aktywne obywatelstwo, dialog międzykulturowy, równość kobiet i mężczyzn oraz samorealizację;
  - e) pomoc we wspieraniu kreatywności, konkurencyjności, szans na zatrudnienie oraz rozwoju ducha przedsiębiorczości;

⁽¹⁾ Dz.U. L 248 z 16.9.2002, str. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 357 z 31.12.2002, str. 1. Rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem (WE, Euratom) nr 1248/2006 (Dz.U. L 227 z 19.8.2006, str. 3).

⁽³⁾ Dz.U. C 139 z 14.6.2006, str. 1.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 184 z 17.7.1999, str. 23. Decyzja zmieniona decyzją 2006/512/WE (Dz.U. L 200 z 22.7.2006, str. 11).

- f) przyczynianie się do zwiększonego uczestnictwa w uczeniu się przez całe życie osób w każdym wieku, w tym osób o szczególnych potrzebach edukacyjnych oraz grup defaworyzowanych, niezależnie od ich środowiska społeczno-gospodarczego;
- g) propagowanie nauki języków obcych i różnorodności językowej;
- h) wspieranie tworzenia innowacyjnych i opartych na TIK treści, usług, metodologii uczenia oraz praktyk w zakresie uczenia się przez całe życie;
- i) wzmacnianie roli uczenia się przez całe życie w tworzeniu poczucia obywatelstwa europejskiego opartego na zrozumieniu i poszanowaniu praw człowieka oraz zasad demokracji, a także zachęcaniu do tolerancji i szacunku dla innych narodów i kultur;
- j) wspieranie współpracy w zapewnianiu wysokiej jakości we wszystkich dziedzinach edukacji i szkoleń w Europie;
- k) zachęcanie do jak najlepszego wykorzystywania wyników, innowacyjnych produktów i procesów oraz do wymiany dobrych praktyk w dziedzinach objętych programem „Uczenie się przez całe życie” w celu poprawy jakości edukacji i szkoleń.
4. Zgodnie z przepisami administracyjnymi określonymi w załączniku program „Uczenie się przez całe życie” wspiera i uzupełnia działania podejmowane przez państwa członkowskie, przy pełnym poszanowaniu ich odpowiedzialności za systemy edukacji i szkoleń oraz ich różnorodności kulturowej i językowej.
5. Jak określono w art. 3, cele programu „Uczenie się przez całe życie” realizowane są w ramach czterech programów sektorowych, jednego programu międzysektorowego oraz programu Jean Monnet, zwanych dalej łącznie „programami szczególnymi”.
6. Niniejsza decyzja będzie wprowadzana w życie w okresie od 1 stycznia 2007 r. do 31 grudnia 2013 r. Działania przygotowawcze, w tym decyzje Komisji podejmowane zgodnie z art. 9, mogą być jednakże realizowane począwszy od wejścia w życie niniejszej decyzji.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszej decyzji zastosowanie mają następujące definicje:

- 1) „przedszkole” oznacza zorganizowaną działalność edukacyjną podejmowaną przed rozpoczęciem obowiązkowej edukacji w szkole podstawowej;
- 2) „uczeń” oznacza osobę przyjętą do szkoły w celu pobierania nauki;
- 3) „szkoła” oznacza wszelkiego rodzaju instytucje zapewniające kształcenie ogólne (na poziomie przedszkola, szkoły podstawowej lub średniej), zawodowe lub techniczne oraz, na zasadzie wyjątku, w przypadku działań na rzecz nauki języków obcych, instytucje pozaszkolne zapewniające praktykę zawodową;
- 4) „nauczyciele/kadra nauczycielska” oznacza osoby, które w ramach swych obowiązków służbowych bezpośrednio uczestniczą w procesie edukacyjnym w państwach członkowskich;
- 5) „instruktorzy zawodu” oznacza osoby, które w ramach swych obowiązków służbowych bezpośrednio uczestniczą w procesie kształcenia zawodowego i szkoleń zawodowych w państwach członkowskich;
- 6) „student” oznacza osobę zarejestrowaną w szkole wyższej, bez względu na dziedzinę studiów, w celu odbycia studiów wyższych kończących się uzyskaniem uznawanego stopnia naukowego lub innego uznawanego poświadczenia odbycia edukacji w szkole wyższej, do poziomu doktoratu włącznie;
- 7) „praktykant” oznacza osobę poddaną kształceniu zawodowemu zarówno w placówce kształcącej lub organizacji szkoleniowej, jak i w miejscu pracy;
- 8) „uczeń dorosły” oznacza ucznia poddanego kształceniu dorosłych;
- 9) „osoby na rynku pracy” oznacza zatrudnionych, osoby pracujące na własny rachunek oraz osoby gotowe do podjęcia pracy;
- 10) „szkoła wyższa” oznacza:
  - a) każdy rodzaj szkoły wyższej zgodnie z ustawodawstwem lub praktyką krajową, oferującej uznawany stopień naukowy lub inne uznawane poświadczenie zdobycia wyższego wykształcenia, bez względu na nazwy takich instytucji w państwach członkowskich;
  - b) każdą instytucję, zgodnie z ustawodawstwem lub praktyką krajową, oferującą szkolenie lub kształcenie zawodowe na poziomie studiów wyższych;
- 11) „wspólny dyplom magisterski” oznacza studia magisterskie, które:
  - a) prowadzone są przez co najmniej trzy szkoły wyższe z trzech różnych państw członkowskich;
  - b) realizują program, w ramach którego część studiów odbywa się w co najmniej dwóch z tych trzech instytucji;
  - c) posiadają mechanizm uznawania okresów studiów odbytych w instytucjach partnerskich, który opiera się na europejskim systemie transferu punktów lub jest z nim zgodny;
  - d) prowadzą do udzielenia przez uczestniczące instytucje wspólnych, podwójnych lub wielokrotnych stopni naukowych, które są uznawane lub podlegają akredytacji w państwach członkowskich;
- 12) „kształcenie zawodowe” oznacza każdą formę wstępnego szkolenia lub kształcenia zawodowego, w tym nauczania technicznego i zawodowego oraz praktyk, przyczyniającego się do osiągnięcia kwalifikacji zawodowych uznawanych przez właściwe organy państwa członkowskiego,

- w którym zostały uzyskane, oraz każdą formę ustawicznego kształcenia lub kształcenia zawodowego podejmowanego przez daną osobę podczas jej kariery zawodowej;
- 13) „kształcenie dorosłych” oznacza wszelkie formy kształcenia pozazawodowego osób dorosłych bez względu na to, czy jest prowadzone w systemie formalnym, pozaformalnym lub nieformalnym;
- 14) „wizyta studyjna” oznacza krótką wizytę mającą na celu zapoznanie się z danym aspektem uczenia się przez całe życie w innym państwie członkowskim;
- 15) „mobilność” oznacza pobyt w innym państwie członkowskim w celu podjęcia studiów, pracy lub innej działalności o charakterze edukacyjnym, dydaktycznym lub administracyjnym, wspartej, w razie potrzeby, kursami przygotowawczymi lub odświeżającymi znajomość języka kraju goszczącego lub języka roboczego;
- 16) „staż” oznacza pobyt w przedsiębiorstwie lub organizacji w innym państwie członkowskim, wsparty, w razie potrzeby, kursami przygotowawczymi lub odświeżającymi znajomość języka kraju goszczącego lub języka roboczego, w celu wsparcia osób w procesie adaptacji do wymagań ogólnospółnotowego rynku pracy, nabycia konkretnych umiejętności oraz lepszego zrozumienia kultury gospodarczo-społecznej danego kraju w kontekście nabywania doświadczenia zawodowego;
- 17) „jednostronny” oznacza dotyczący jednej instytucji;
- 18) „dwustronny” oznacza dotyczący partnerów z dwóch państw członkowskich;
- 19) „wielostronny” oznacza dotyczący partnerów z co najmniej trzech państw członkowskich. Komisja może uznawać za wielostronne stowarzyszenia bądź inne podmioty, których członkami są podmioty z co najmniej trzech państw członkowskich;
- 20) „partnerstwo” oznacza dwustronne lub wielostronne porozumienie pomiędzy grupą instytucji lub organizacji z różnych państw członkowskich w celu przeprowadzenia wspólnych działań europejskich w zakresie uczenia się przez całe życie;
- 21) „sieć” oznacza formalne lub nieformalne zgrupowanie podmiotów działających w danej dziedzinie, dyscyplinie lub sektorze uczenia się przez całe życie;
- 22) „projekt” oznacza działanie w ramach współpracy posiadające z góry określony cel, opracowane wspólnie przez formalną lub nieformalną grupę organizacji lub instytucji;
- 23) „koordynator projektu” oznacza organizację lub instytucję odpowiedzialną za realizację projektu przez grupę wielostronną;
- 24) „partnerzy projektu” oznacza organizacje lub instytucje, inne niż koordynator, które tworzą grupę wielostronną;
- 25) „przedsiębiorstwo” oznacza dowolny podmiot gospodarczy sektora publicznego lub prywatnego, bez względu na rozmiar, status prawny bądź sektor gospodarki, w którym działa, w tym z zakresu gospodarki społecznej;
- 26) „partnerzy społeczni” oznacza, na poziomie krajowym, organizacje pracodawców i pracowników zgodnie z ustawodawstwem lub praktyką krajową, a na poziomie Wspólnoty – organizacje pracodawców i pracowników biorące udział w dialogu społecznym na poziomie Wspólnoty;
- 27) „doradztwo zawodowe i poradnictwo” oznacza szereg działań, takich jak udzielanie informacji, ocenianie predyspozycji i udzielanie porad, mających na celu wsparcie osób uczących się, instruktorów zawodu i pozostałego personelu w dokonaniu wyboru odnośnie do programu edukacji i szkoleń lub możliwości zatrudnienia;
- 28) „upowszechnianie i wykorzystanie wyników” oznacza działania mające na celu zapewnienie właściwego rozpoznania, przedstawienia i wdrożenia na szeroką skalę wyników programu „Uczenie się przez całe życie” oraz poprzedzających go programów;
- 29) „uczenie się przez całe życie” oznacza kształcenie ogólne, szkolenie i kształcenie zawodowe, a także kształcenie pozaformalne i nieformalne podejmowane przez całe życie, dzięki czemu ulega polepszeniu poziom wiedzy, umiejętności i kompetencji wymaganych z perspektywy osobistej, obywatelskiej, społecznej lub zawodowej. Uczenie się przez całe życie obejmuje korzystanie z doradztwa zawodowego i poradnictwa.

Artykuł 3

Programy szczegółowe

1. Programy szczegółowe dla poszczególnych sektorów są następujące:
- a) program Comenius dotyczący potrzeb dydaktycznych osób korzystających z edukacji na poziomie przedszkolnym i szkolnym do końca szkoły średniej, a także instytucji i organizacji zapewniających kształcenie w tym zakresie;
- b) program Erasmus dotyczący potrzeb dydaktycznych osób korzystających z edukacji na poziomie studiów wyższych, a także szkolenia i kształcenia zawodowego na poziomie studiów wyższych, bez względu na długość kursu lub ich kwalifikacje, w tym studia doktoranckie, a także potrzeb instytucji i organizacji zapewniających lub ułatwiających edukację i szkolenia w tym zakresie;
- c) program Leonardo da Vinci dotyczący potrzeb dydaktycznych osób korzystających ze szkolenia i kształcenia zawodowego, poza szkoleniem i kształceniem zawodowym na poziomie studiów wyższych, a także potrzeb instytucji i organizacji zapewniających bądź ułatwiających kształcenie i szkolenie w tym zakresie;
- d) program Grundtvig dotyczący potrzeb dydaktycznych osób korzystających z wszelkich form kształcenia dorosłych, a także potrzeb instytucji i organizacji zapewniających bądź ułatwiających kształcenie w tym zakresie.
2. Program międzysektorowy obejmuje następujące cztery kluczowe działania:

- a) współpracę strategiczną i innowacje w dziedzinie uczenia się przez całe życie;
- b) propagowanie nauki języków obcych;
- c) rozwijanie innowacyjnych treści, usług, metodologii uczenia i praktyk opartych na TIK na potrzeby uczenia się przez całe życie;
- d) upowszechnianie i wykorzystywanie wyników działań wspieranych w ramach programu oraz poprzednich programów związanych z tą dziedziną, jak również wymianę dobrych praktyk.

3. Program Jean Monnet wspiera instytucje i działania w dziedzinie integracji europejskiej. Obejmuje następujące trzy kluczowe działania:

- a) „Akcja Jean Monnet”;
- b) dotacje operacyjne w celu wsparcia określonych instytucji zajmujących się sprawami integracji europejskiej;
- c) dotacje operacyjne w celu wsparcia innych instytucji i stowarzyszeń europejskich działających w dziedzinie edukacji i szkoleń.

Artykuł 4

Dostęp do programu „Uczenie się przez całe życie”

Program „Uczenie się przez całe życie” jest skierowany do:

- a) uczniów, studentów, praktykantów i uczniów dorosłych;
- b) nauczycieli, instruktorów zawodu i pozostałego personelu biorącego udział w dowolnym aspekcie uczenia się przez całe życie;
- c) osób na rynku pracy;
- d) instytucji lub organizacji zapewniających możliwości kształcenia w kontekście programu „Uczenie się przez całe życie” lub w ramach programów szczegółowych;
- e) osób i podmiotów odpowiedzialnych za systemy i strategię w zakresie dowolnego aspektu uczenia się przez całe życie na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym;
- f) przedsiębiorstw, partnerów społecznych i ich organizacji na każdym poziomie, w tym organizacji handlowych oraz izb przemysłowo-handlowych;
- g) podmiotów świadczących usługi doradztwa zawodowego i poradnictwa dotyczące dowolnego aspektu uczenia się przez całe życie;
- h) stowarzyszeń działających w dziedzinie uczenia się przez całe życie, w tym stowarzyszeń studentów, praktykantów, uczniów, nauczycieli, rodziców i uczniów dorosłych;
- i) ośrodków badawczych i podmiotów zajmujących się kwestiami uczenia się przez całe życie;

- j) organizacji non-profit, organizacji ochotniczych i organizacji pozarządowych („NGO”).

Artykuł 5

Działania wspólnotowe

1. Program „Uczenie się przez całe życie” obejmuje wsparcie dla następujących działań:

- a) mobilności osób biorących udział w procesie uczenia się przez całe życie;
- b) partnerstw dwustronnych i wielostronnych;
- c) projektów wielostronnych opracowanych specjalnie w celu promowania jakości w systemach edukacji i szkoleń poprzez międzynarodowy transfer innowacji;
- d) projektów jednostronnych i krajowych;
- e) wielostronnych projektów oraz sieci;
- f) obserwacji i analizy polityk oraz systemów w dziedzinie uczenia się przez całe życie, tworzenia i regularnego udoskonalania materiałów naukowych i informacyjnych, w tym ekspertyz, danych statystycznych, analiz i wskaźników, działań na rzecz wspierania przejrzystości i uznawania kwalifikacji oraz wcześniejszych okresów nauki, a także działań na rzecz wsparcia współpracy w zakresie zapewniania jakości;
- g) dotacji operacyjnych w celu wsparcia niektórych wydatków operacyjnych i administracyjnych ponoszonych przez instytucje i stowarzyszenia działające w dziedzinie objętej programem „Uczenie się przez całe życie”;
- h) innych inicjatyw ukierunkowanych na promocję celów programu „Uczenie się przez całe życie” („środki towarzyszące”).

2. Wsparcie wspólnotowe może być udzielane na wizyty przygotowawcze dotyczące wszelkich działań określonych w niniejszym artykule.

3. Komisja może organizować seminaria, sympozja lub spotkania, które mogą ułatwić wdrożenie programu „Uczenie się przez całe życie”, a także podejmować stosowne działania w zakresie informowania, publikowania i popularyzacji programu oraz działania mające na celu zwiększanie wiedzy o tym programie, a także działania w zakresie monitorowania i oceny programu.

4. Działania, o których mowa w niniejszym artykule, mogą być realizowane w drodze zaproszenia do składania ofert, przetargów lub też być realizowane bezpośrednio przez Komisję.

Artykuł 6

Zadania Komisji i państw członkowskich

1. Komisja zapewnia skuteczną i wydajną realizację działań wspólnotowych przewidzianych w programie „Uczenie się przez całe życie”.

2. Państwa członkowskie:
- a) podejmują niezbędne kroki w celu zapewnienia sprawnego prowadzenia programu „Uczenie się przez całe życie” na poziomie krajowym, włączając w ten proces wszystkie strony zajmujące się aspektami uczenia się przez całe życie zgodnie z praktyką lub ustawodawstwem krajowym;
  - b) ustanawiają lub wyznaczają i monitorują odpowiednią strukturę służącą do skoordynowanego zarządzania realizacją działań w ramach programu „Uczenie się przez całe życie” na poziomie krajowym (agencje krajowe), w tym zarządzania budżetowego, zgodnie z art. 54 ust. 2 lit. c) rozporządzenia (WE, Euratom) nr 1605/2002 oraz art. 38 rozporządzenia (WE, Euratom) nr 2342/2002, stosownie do następujących kryteriów:
    - (i) organizacja ustanowiona lub wyznaczona jako agencja krajowa musi posiadać osobowość prawną lub stanowić część podmiotu posiadającego osobowość prawną i podlegać przepisom prawa danego państwa członkowskiego. Ministerstwo nie może zostać wyznaczone jako agencja krajowa;
    - (ii) każda agencja krajowa musi dysponować personelem odpowiednim dla wykonywania jej zadań, o kwalifikacjach zawodowych i językowych odpowiadających wymogom działania w środowisku współpracy międzynarodowej w zakresie edukacji i szkoleń;
    - (iii) agencja krajowa musi dysponować odpowiednią infrastrukturą, w szczególności w zakresie informatyki i komunikacji;
    - (iv) agencja krajowa działa w strukturze administracyjnej, która pozwala jej na zadowalającą realizację zadań oraz unikanie konfliktu interesów;
    - (v) agencja krajowa musi mieć możliwość stosowania zasad zarządzania finansami oraz warunków umownych ustanowionych na poziomie Wspólnoty;
    - (vi) agencja krajowa musi oferować odpowiednie gwarancje finansowe, najlepiej udzielone przez organ publiczny, a jej potencjał administracyjny powinien odpowiadać poziomowi środków wspólnotowych, jakimi ma zarządzać;
  - c) ponoszą odpowiedzialność za właściwe zarządzanie przez agencje krajowe, o których mowa w lit. b), środkami przekazanymi tym agencjom na wsparcie projektów, a w szczególności za przestrzeganie przez agencje krajowe zasad przejrzystości, równości traktowania i unikania podwójnego finansowania ze środków wspólnotowych pochodzących z innych źródeł, a także zobowiązania do monitorowania projektów i odzyskiwania środków, które winny być zwrócone przez beneficjentów;
  - d) podejmują niezbędne kroki w celu zapewnienia właściwej kontroli i nadzoru finansowego nad agencjami krajowymi, o których mowa w lit. b), w szczególności:
    - (i) przed rozpoczęciem pracy przez agencję krajową przekazują Komisji wymagane zapewnienia odnośnie do istnienia, odpowiedniości i właściwego funkcjonowania w obrębie tej agencji, procedur, systemów kontroli, systemów rachunkowości oraz procedur w zakresie przetargów i udzielania dotacji, zgodnie z zasadami należytego zarządzania finansami;
    - (ii) przedstawiają Komisji każdego roku zapewnienie o wiarygodności systemów i procedur finansowych agencji krajowych oraz o rzetelności ich rachunkowości;
  - e) w przypadku nieprawidłowości, zaniedbań lub nadużyć, które mogą być przypisane strukturom krajowym, ustanowionym bądź wyznaczonym zgodnie z lit. b), i prowadzących do powstania roszczeń ze strony Komisji wobec agencji krajowej, które nie są w pełni zaspokojone, ponoszą odpowiedzialność za takie nieodzyskane środki;
  - f) wyznaczają na wniosek Komisji instytucje lub organizacje oferujące możliwość kształcenia lub określają rodzaje takich instytucji lub organizacji, które uznaje się za kwalifikujące się do uczestnictwa w programie „Uczenie się przez całe życie” na ich odpowiednich terytoriach;
  - g) dokładają starań, by przyjąć wszelkie stosowne środki w celu usunięcia przeszkód prawnych i administracyjnych dla właściwego funkcjonowania programu „Uczenie się przez całe życie”;
  - h) podejmują kroki w celu zapewnienia uzyskania na poziomie krajowym ewentualnych efektów synergii z innymi programami wspólnotowymi, instrumentami finansowymi i innymi odpowiednimi programami realizowanymi w danym państwie członkowskim.
3. Komisja we współpracy z państwami członkowskimi zapewnia:
- a) przejście od działań prowadzonych w kontekście poprzednich programów w dziedzinie edukacji, szkolenia i uczenia się przez całe życie do działań podejmowanych w ramach programu „Uczenie się przez całe życie”;
  - b) odpowiednią ochronę interesów finansowych Wspólnot, w szczególności poprzez wprowadzenie skutecznych, proporcjonalnych i odstraszających środków kontroli administracyjnych oraz sankcji;
  - c) szerokie rozpowszechnianie informacji, promocję, jak również kontynuację działań wspieranych w ramach programu „Uczenie się przez całe życie”;
  - d) gromadzenie, analizę i przetwarzanie dostępnych danych wymaganych do pomiaru osiągnięć i wyników programu oraz do monitorowania i oceny działań, o których mowa w art. 15;
  - e) upowszechnianie wyników poprzednich edycji programów na rzecz edukacji i szkoleń oraz programu „Uczenie się przez całe życie”.

Artykuł 7

Uczestnictwo państw trzecich

1. Uczestnikami programu „Uczenie się przez całe życie” mogą być:

- a) państwa członkowskie EFTA będące członkami EOG na warunkach ustanowionych w porozumieniu EOG;
- b) państwa kandydujące korzystające ze strategii przedakcesyjnej na ogólnych zasadach i warunkach określonych w umowach ramowych zawartych z tymi państwami dotyczącymi ich udziału w programach wspólnotowych;
- c) państwa Bałkanów Zachodnich zgodnie z postanowieniami, które mają zostać uzgodnione z tymi krajami po zawarciu umów ramowych dotyczących ich uczestnictwa w programach wspólnotowych;
- d) Konfederacja Szwajcarska w oparciu o umowę dwustronną, która ma zostać zawarta z tym państwem.

2. Uczestnictwo w pierwszym działaniu kluczowym w ramach programu Jean Monnet, o którym mowa w art. 3 ust. 3 lit. a), jest również dostępne dla szkół wyższych z innych państw trzecich.

3. Państwa trzecie uczestniczące w programie „Uczenie się przez całe życie” podlegają wszelkim zobowiązaniom oraz realizują wszelkie zadania określone niniejszą decyzją w odniesieniu do państw członkowskich.

Artykuł 8

Współpraca międzynarodowa

W ramach programu „Uczenie się przez całe życie” i zgodnie z art. 9 Komisja może podejmować współpracę z państwami trzecimi oraz właściwymi organizacjami międzynarodowymi, w szczególności z Radą Europy, Organizacją Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) oraz Organizacją Narodów Zjednoczonych ds. Oświaty, Nauki i Kultury (UNESCO).

ROZDZIAŁ II

Realizacja programu „Uczenie się przez całe życie”

Artykuł 9

Środki wykonawcze

1. Środki niezbędne do realizacji programu „Uczenie się przez całe życie” w odniesieniu do następujących kwestii są przyjmowane przez Komisję zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 10 ust. 2:

- a) roczny plan pracy obejmujący priorytety;
- b) środki finansowe na dany rok i ich podział pomiędzy programy szczegółowe i w ich ramach;

- c) ogólne wytyczne w zakresie realizacji programów szczegółowych (w tym decyzje dotyczące charakteru działań, czasu ich trwania i poziomu finansowania), kryteria i procedury wyboru;
  - d) propozycje Komisji dotyczące wyboru wniosków w sprawie projektów wielostronnych oraz sieci, o których mowa w art. 33 ust. 1 lit. b) i c);
  - e) propozycje Komisji dotyczące wyboru wniosków w sprawie działań określonych w art. 5 ust. 1 lit. e) nieobjętych lit. d) niniejszego ustępu oraz art. 5 ust. 1 lit. f), g) i h), dla których wnioskowane wsparcie Wspólnoty przekracza 1 milion EUR;
  - f) określenie odpowiednich ról i obowiązków Komisji, państw członkowskich i agencji krajowych w stosunku do „procedury agencji krajowej” określonej w załączniku;
  - g) podział środków pomiędzy państwa członkowskie na działania zarządzane w ramach „procedury agencji krajowej” określonej w załączniku;
  - h) ustalenia dotyczące zapewnienia spójności wewnętrznej programu „Uczenie się przez całe życie”;
  - i) ustalenia dotyczące monitorowania i oceny programu „Uczenie się przez całe życie” oraz programów szczegółowych, a także upowszechniania i przekazywania wyników.
2. Środki wymagane do realizacji wszelkich kwestii poza określonymi w ust. 1 są przyjmowane zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 10 ust. 3.

Artykuł 10

Procedura komitetu

1. Komisję wspiera komitet, zwany dalej „Komitetem”.
  2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 4 i 7 decyzji 1999/468/WE, z uwzględnieniem przepisów art. 8 tej decyzji.
- Okres, o którym mowa w art. 4 ust. 3 decyzji 1999/468/WE ustala się na dwa miesiące.
3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 3 i 7 decyzji 1999/468/WE, z uwzględnieniem przepisów art. 8 tej decyzji.
  4. Komitet przyjmuje swój regulamin wewnętrzny.
  5. Państw członkowskich nie mogą reprezentować osoby zatrudnione w agencjach krajowych, o których mowa w art. 6 ust. 2 lit. b), ani osoby odpowiadające za ich funkcjonowanie.

Artykuł 11

Partnerzy społeczni

1. W przypadku zasięgnięcia opinii Komitetu odnośnie do spraw dotyczących stosowania niniejszej decyzji w zakresie szkolenia i kształcenia zawodowego, w pracach Komitetu jako obserwatorzy mogą uczestniczyć przedstawiciele partnerów społecznych, którzy są mianowani przez Komisję na podstawie propozycji europejskich partnerów społecznych.

Liczba takich obserwatorów powinna być równa liczbie przedstawicieli państw członkowskich.

2. Obserwatorzy mogą żądać odnotowania ich stanowiska w protokole z posiedzenia Komitetu.

Artykuł 12

Polityki horyzontalne

Przy realizacji programu „Uczenie się przez całe życie” należy odpowiednio uwzględnić, czy w pełni wspiera on realizację polityk horyzontalnych Wspólnoty, w szczególności poprzez:

- a) uświadamianie znaczenia różnorodności kulturowej i językowej oraz wielokulturowości Europy, a także potrzeby zwalczania rasizmu, uprzedzeń i ksenofobii;
- b) działanie na rzecz uczących się osób o specjalnych potrzebach, w szczególności poprzez wspieranie włączenia ich do głównego nurtu edukacji i szkoleń;
- c) działanie na rzecz równości mężczyzn i kobiet oraz przyczynianie się do zwalczania wszelkich form dyskryminacji ze względu na płeć, pochodzenie rasowe lub etniczne, religię, przekonania, niepełnosprawność, wiek bądź orientację seksualną.

Artykuł 13

Spójność i komplementarność z innymi politykami

1. Komisja we współpracy z państwami członkowskimi zapewnia ogólną spójność i komplementarność w stosunku do programu pracy „Edukacja i szkolenia 2010” oraz innych odpowiednich polityk, instrumentów i działań wspólnotowych, w szczególności w dziedzinie kultury, mediów, młodzieży, badań naukowych i rozwoju, zatrudnienia, uznawania kwalifikacji, przedsiębiorczości, ochrony środowiska, TIK oraz programu statystycznego Wspólnoty.

Komisja zapewnia, we współpracy z państwami członkowskimi, sprawne powiązanie programu „Uczenie się przez całe życie” z programami i działaniami w zakresie edukacji i szkoleń podejmowanymi w ramach instrumentów przedakcesyjnych Wspólnoty, a także inną współpracę z państwami trzecimi i właściwymi organizacjami międzynarodowymi.

2. Komisja regularnie informuje Komitet o innych stosownych inicjatywach Wspólnoty podejmowanych w dziedzinie uczenia się przez całe życie, w tym o współpracy z państwami trzecimi i organizacjami międzynarodowymi.

3. Realizując działania w ramach programu „Uczenie się przez całe życie”, Komisja i państwa członkowskie uwzględniają priorytety określone w zintegrowanych wytycznych dotyczących zatrudnienia przyjętych przez Radę w ramach lizbońskiego partnerstwa na rzecz rozwoju i zatrudnienia.

4. We współpracy z europejskimi partnerami społecznymi Komisja podejmuje starania w celu osiągnięcia odpowiedniego poziomu koordynacji pomiędzy programem „Uczenie się przez całe życie” i dialogiem społecznym na poziomie Wspólnoty, w tym w różnych sektorach gospodarki.

5. Realizując program „Uczenie się przez całe życie”, Komisja zapewnia pomoc ze strony Europejskiego Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego (Cedefop) w zakresie jego kompetencji oraz zgodnie z ustaleniami zawartymi w rozporządzeniu Rady (EWG) nr 337/75 ⁽¹⁾. W odpowiednich przypadkach Komisja może również zapewnić wsparcie ze strony Europejskiej Fundacji Kształcenia w zakresie jej kompetencji oraz zgodnie z ustaleniami zawartymi w rozporządzeniu Rady (EWG) nr 1360/90 ⁽²⁾.

6. Komisja regularnie informuje Komitet Doradczy ds. Kształcenia Zawodowego o postępie w dziedzinie szkolenia i kształcenia zawodowego.

ROZDZIAŁ III

Przepisy finansowe – ocena

Artykuł 14

Finansowanie

1. Orientacyjna koperta finansowa na wdrożenie niniejszej decyzji na okres 7 lat, począwszy od dnia 1 stycznia 2007 r., wynosi 6 970 000 000 EUR. W ramach tej koperty środki, które mają zostać przyznane na programy Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci i Grundtvig, nie są niższe od kwot określonych w pkt B.11 załącznika. Wysokość tych środków może zostać zmieniona przez Komisję zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 10 ust. 2.

2. Maksymalnie 1 % środków w ramach programu „Uczenie się przez całe życie” może zostać wykorzystany na wsparcie uczestnictwa partnerów z państw trzecich nieuczestniczących w programie „Uczenie się przez całe życie” zgodnie z art. 7 w partnerstwach, projektach i działaniach sieciowych organizowanych w ramach programu „Uczenie się przez całe życie”.

3. Wysokość przyznaczonych rocznych środków jest zatwierdzana przez władzę budżetową w granicach przewidzianych w ramach finansowych.

⁽¹⁾ Dz.U. L 39 z 13.2.1975, str. 1.

⁽²⁾ Dz.U. L 131 z 23.5.1990, str. 1.

Artykuł 15

Monitorowanie i ocena

1. Komisja, we współpracy z państwami członkowskimi, regularnie monitoruje i ocenia program „Uczenie się przez całe życie” pod kątem wykonania jego celów.
2. Komisja organizuje regularną i niezależną zewnętrzną ocenę programu „Uczenie się przez całe życie” i regularnie publikuje dane statystyczne do celów monitorowania postępów.
3. Podczas realizacji programu uwzględniane są wyniki monitorowania i oceny programu „Uczenie się przez całe życie” oraz poprzednich edycji programów w zakresie edukacji i szkoleń.
4. Państwa członkowskie przedkładają Komisji sprawozdanie z realizacji i oddziaływania programu „Uczenie się przez całe życie” odpowiednio w terminie do dnia 30 czerwca 2010 r. i dnia 30 czerwca 2015 r.
5. Komisja przedstawia Parlamentowi Europejskiemu, Radzie Europejskiemu Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu oraz Komitetowi Regionów:
  - a) śródkresowe sprawozdanie z oceny jakościowych i ilościowych aspektów realizacji programu „Uczenie się przez całe życie” włącznie z analizą wyników osiągniętych do dnia 31 marca 2011 r.,
  - b) komunikat w sprawie kontynuacji programu „Uczenie się przez całe życie” w terminie do dnia 31 grudnia 2011 r.,
  - c) sprawozdanie z oceny *ex post* w terminie do dnia 31 marca 2016 r.

TYTUŁ II

PROGRAMY SZCZEGÓŁOWE

ROZDZIAŁ I

Program Comenius

Artykuł 16

Dostęp do programu Comenius

W ramach programu „Uczenie się przez całe życie” program Comenius jest skierowany do:

- a) uczniów korzystających z edukacji szkolnej do końca szkoły średniej;
- b) szkół określonych przez państwa członkowskie;
- c) nauczycieli i pozostałego personelu tych szkół;
- d) stowarzyszeń, organizacji non-profit, organizacji pozarządowych i przedstawicieli podmiotów związanych z oświatą szkolną;

- e) osób i podmiotów odpowiedzialnych za organizację i realizację oświaty i edukację na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym;
- f) ośrodków badawczych i podmiotów zajmujących się kwestiami uczenia się przez całe życie;
- g) szkół wyższych;
- h) podmiotów oferujących usługi doradztwa zawodowego i poradnictwa związane z jakimkolwiek aspektem uczenia się przez całe życie.

Artykuł 17

Cele programu Comenius

1. Oprócz celów programu „Uczenie się przez całe życie” określonych w art. 1 program Comenius służy realizacji następujących celów szczegółowych:
  - a) rozwijanie wiedzy o różnorodności kultur i języków europejskich oraz zrozumienia jej wartości wśród młodzieży i kadry nauczycielskiej;
  - b) pomaganie młodym ludziom w nabyciu podstawowych umiejętności i kompetencji życiowych niezbędnych dla rozwoju osobistego, przyszłego zatrudnienia i aktywnego obywatelstwa europejskiego.
2. Cele operacyjne programu Comenius są następujące:
  - a) poprawa pod względem jakościowym i ilościowym mobilności, w której uczestniczą uczniowie i kadra nauczycielska z różnych państw członkowskich;
  - b) poprawa pod względem jakościowym i ilościowym partnerstw pomiędzy szkołami z różnych państw członkowskich, tak by objąć wspólnymi działaniami oświatowymi w okresie trwania programu przynajmniej 3 miliony uczniów;
  - c) zachęcanie do nauki nowożytnych języków obcych;
  - d) wspieranie tworzenia innowacyjnych i opartych na TIK treści, usług, metodologii uczenia oraz praktyk w zakresie uczenia się przez całe życie;
  - e) wzmacnianie jakości i wymiaru europejskiego kształcenia nauczycieli;
  - f) wspieranie poprawy metod dydaktycznych i zarządzania szkołami.

Artykuł 18

Działania w ramach programu Comenius

1. W ramach programu Comenius wsparciem mogą być objęte następujące działania:
  - a) mobilność osób, o której mowa w art. 5 ust. 1 lit. a). Organizując bądź wspierając organizację takiej mobilności,

należy podjąć niezbędne środki przygotowawcze oraz należyte starania w celu zapewnienia odpowiedniego nadzoru, poradnictwa i wsparcia dla mobilności osób.

Mobilność może obejmować:

- (i) wymianę uczniów i kadry;
  - (ii) mobilność w szkołach dla uczniów oraz staże w szkołach lub przedsiębiorstwach dla kadry nauczycielskiej;
  - (iii) uczestnictwo w szkoleniach dla nauczycieli i pozostałej kadry nauczycielskiej;
  - (iv) wizyty studyjne i przygotowawcze w ramach działań związanych z mobilnością, partnerstwem, projektami lub sieciami;
  - (v) praktyki dla nauczycieli i przyszłych nauczycieli;
- b) tworzenie partnerstw, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. b), pomiędzy:
- (i) szkołami w celu rozwijania wspólnych projektów oświatowych dla uczniów i ich nauczycieli („partnerstwa szkół w ramach programu Comenius”);
  - (ii) organizacjami odpowiedzialnymi za wszelkie aspekty oświaty szkolnej w celu wspierania współpracy międzyregionalnej, w tym współpracy regionów przygranicznych („partnerstwa Comenius-Regio”);
- c) projekty wielostronne, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. e). Mogą one obejmować projekty mające na celu:
- (i) rozwijanie, propagowanie i rozpowszechnianie dobrych praktyk edukacyjnych, w tym nowych metod nauczania lub materiałów szkoleniowych;
  - (ii) rozwijanie lub wymianę doświadczeń dotyczących systemów informacyjno-doradczych szczególnie dostosowanych do potrzeb osób uczących się, nauczycieli i pozostałego personelu, których dotyczy program Comenius;
  - (iii) rozwijanie, propagowanie i rozpowszechnianie nowych kursów szkoleniowych dla nauczycieli lub treści tych kursów;
- d) wielostronne sieci, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. e). Mogą one obejmować sieci ukierunkowane na:
- (i) rozwój kształcenia w dziedzinie lub tematyce, którą obejmują, dla korzyści własnej, jak również szeroko pojętej oświaty;

(ii) nabywanie i popularyzację dobrych praktyk oraz innowacji;

(iii) zapewnienie wsparcia merytorycznego dla projektów i partnerstw organizowanych przez inne podmioty;

(iv) wspieranie rozwoju analizy potrzeb oraz jej praktycznego zastosowania w zakresie oświaty szkolnej;

e) inne inicjatywy ukierunkowane na wspieranie celów programu Comenius, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. h) („środki towarzyszące”).

2. Szczegóły dotyczące funkcjonowania działań wymienionych w ust. 1 określone są zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 10 ust. 2.

Artykuł 19

Środki przyznane na program Comenius

Co najmniej 80 % środków przyznanych na program Comenius przeznaczają się na wsparcie mobilności, o której mowa w art. 18 ust. 1 lit. a), oraz partnerstw w ramach Comenius, o których mowa w art. 18 ust. 1 lit. b).

ROZDZIAŁ II

Program Erasmus

Artykuł 20

Dostęp do programu Erasmus

W ramach programu „Uczenie się przez całe życie” program Erasmus jest skierowany do:

- a) studentów i praktykantów korzystających ze wszystkich form edukacji i szkoleń na poziomie szkolnictwa wyższego;
- b) szkół wyższych określonych przez państwa członkowskie;
- c) nauczycieli, instruktorów zawodu i pozostałego personelu tych instytucji;
- d) stowarzyszeń i przedstawicieli podmiotów związanych ze szkolnictwem wyższym, w tym stosownych organizacji studenckich, uniwersyteckich oraz zrzeszających nauczycieli/instruktorów zawodu;
- e) przedsiębiorstw, partnerów społecznych i innych przedstawicieli świata pracy;
- f) podmiotów publicznych i prywatnych, w tym organizacji non-profit i pozarządowych, odpowiedzialnych za organizację i realizację edukacji i szkoleń na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym;
- g) ośrodków badawczych i podmiotów zajmujących się kwestiami uczenia się przez całe życie;

- h) podmiotów świadczących usługi doradztwa zawodowego i poradnictwa dotyczące jakiegokolwiek aspektu uczenia się przez całe życie.

Artykuł 21

Cele programu Erasmus

1. Oprócz celów programu „Uczenie się przez całe życie” określonych w art. 1 program Erasmus służy realizacji następujących celów szczegółowych:

- a) wspieranie realizacji Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego;
  - b) wzmacnianie wkładu szkolnictwa wyższego oraz kształcenia zawodowego na poziomie szkolnictwa wyższego w proces innowacji.
2. Cele operacyjne programu Erasmus są następujące:
- a) poprawa pod względem jakościowym i ilościowym mobilności studentów oraz kadry nauczycielskiej w całej Europie, tak by co najmniej do roku 2012 trzy miliony osób wzięły udział w mobilności studenckiej w ramach programu Erasmus i poprzedzających go programów;
  - b) poprawa pod względem jakościowym i ilościowym współpracy wielostronnej pomiędzy szkołami wyższymi w Europie;
  - c) zwiększanie stopnia przejrzystości i zgodności kwalifikacji nabytych w Europie w szkołach wyższych ogólnych i zawodowych;
  - d) poprawa pod względem jakościowym i ilościowym współpracy pomiędzy szkołami wyższymi w Europie a przedsiębiorstwami;
  - e) ułatwianie rozwoju innowacyjnych praktyk w dziedzinie edukacji i szkoleń na poziomie szkolnictwa wyższego oraz przenoszenia tych praktyk, w tym również z państwa uczestniczącego w programie, do innych państw;
  - f) wspieranie tworzenia innowacyjnych i opartych na TIK treści, usług, metodologii uczenia oraz praktyk w zakresie uczenia się przez całe życie.

Artykuł 22

Działania w ramach programu Erasmus

1. W ramach programu Erasmus wsparciem mogą być objęte następujące działania:

- a) mobilność osób, o której mowa w art. 5 ust. 1 lit. a). Mobilność może obejmować:
  - (i) mobilność studentów w celu podjęcia studiów lub szkolenia w państwach członkowskich w szkołach wyższych, jak również staże w przedsiębiorstwach, ośrodkach szkoleniowych, ośrodkach badawczych lub innych organizacjach;

- (ii) mobilność kadry nauczycielskiej szkół wyższych w celu prowadzenia lub odbywania szkoleń w zagranicznych instytucjach partnerskich;
- (iii) mobilność pozostałego personelu szkół wyższych, a także personelu przedsiębiorstw w celach szkoleniowych lub dydaktycznych;
- (iv) intensywne programy organizowane w ramach programu Erasmus na zasadzie wielostronnej współpracy.

Wsparcie może być również udzielane krajowym i goszczącym szkołom wyższym lub przedsiębiorstwom na realizację działań w zakresie zapewniania jakości na wszystkich etapach przygotowań do mobilności, w tym na przygotowawcze lub odświeżające kursy językowe;

- b) wielostronne projekty, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. e), skupiające się między innymi na innowacji i eksperymentach oraz wymianie dobrych praktyk w dziedzinach określonych w ramach celów szczegółowych i operacyjnych;
  - c) wielostronnych sieci, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. e), prowadzone przez konsorcja szkół wyższych i reprezentujące poszczególne dyscypliny bądź obszary interdyscyplinarne („sieci tematyczne programu Erasmus”), które mają na celu opracowywanie nowych koncepcji i kompetencji w zakresie kształcenia. Sieci te mogą również obejmować przedstawicieli innych podmiotów publicznych, przedsiębiorstw lub stowarzyszeń;
  - d) inne inicjatywy mające na celu propagowanie celów programu Erasmus, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. h) („środki towarzyszące”).
2. Uczestnikami działań na rzecz mobilności zgodnie z ust. 1 lit. a) pkt (i) („studenci programu Erasmus”) są:

- a) studenci szkół wyższych, którzy po przyjęciu na co najmniej drugi rok studiów studiują przez pewien okres w innym państwie członkowskim w ramach działań na rzecz mobilności programu Erasmus bez względu na to, czy przyznano im pomoc finansową w ramach tego programu. Okresy te są w pełni uznawane na podstawie umów międzyinstytucjonalnych pomiędzy instytucją wysyłającą i goszczącą. Instytucje goszczące nie pobierają od takich studentów opłat za naukę;
- b) studenci przyjęci na studia kończące się nadaniem wspólnego dyplomu magisterskiego i korzystający z mobilności;
- c) studenci szkół wyższych biorący udział w stażach.

3. Szczegóły dotyczące funkcjonowania działań wymienionych w ust. 1 określone są zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 10 ust. 2.

Artykuł 23

Środki przyznane na program Erasmus

Co najmniej 80 % środków przyznanych na program Erasmus przeznaczają się na wsparcie mobilności, o której mowa w art. 22 ust. 1 lit. a).

ROZDZIAŁ III

Program Leonardo da Vinci

Artykuł 24

Dostęp do programu Leonardo da Vinci

W ramach programu „Uczenie się przez całe życie” program Leonardo da Vinci jest skierowany do:

- a) osób korzystających ze wszystkich form szkolenia i kształcenia zawodowego z wyjątkiem szkolenia i kształcenia zawodowego na poziomie szkolnictwa wyższego;
  - b) osób na rynku pracy;
  - c) instytucji lub organizacji zapewniających możliwości kształcenia w dziedzinach objętych programem Leonardo da Vinci;
  - d) nauczycieli, instruktorów zawodu i pozostałego personelu tych instytucji lub organizacji;
  - e) stowarzyszeń i przedstawicieli osób związanych ze szkoleniem i kształceniem zawodowym, w tym stowarzyszeń praktykantów, rodziców i nauczycieli;
  - f) przedsiębiorstw, partnerów społecznych oraz innych przedstawicieli świata pracy, w tym izb przemysłowo-handlowych i innych organizacji gospodarczych;
  - g) podmiotów świadczących usługi doradztwa zawodowego i poradnictwa dotyczące dowolnego aspektu uczenia się przez całe życie;
  - h) osób i podmiotów odpowiedzialnych za systemy i politykę w zakresie dowolnych aspektów szkolenia i kształcenia zawodowego na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym;
  - i) ośrodków badawczych i podmiotów zajmujących się kwestiami uczenia się przez całe życie;
  - j) szkół wyższych;
  - k) organizacji non-profit, organizacji ochotniczych i pozarządowych.
2. Cele operacyjne programu Leonardo da Vinci są następujące:
    - a) poprawa pod względem jakościowym i ilościowym ogólnoeuropejskiej mobilności osób biorących udział w początkowym etapie szkolenia i kształcenia zawodowego oraz w kształceniu ustawicznym, tak by zwiększyć liczbę staży w przedsiębiorstwach do co najmniej 80 000 rocznie do końca okresu trwania programu „Uczenie się przez całe życie”;
    - b) poprawa pod względem jakościowym i ilościowym współpracy pomiędzy instytucjami lub organizacjami oferującymi możliwości kształcenia, przedsiębiorstwami, partnerami społecznymi i innymi odpowiednimi podmiotami w Europie;
    - c) ułatwianie rozwoju innowacyjnych praktyk w dziedzinie szkolenia i kształcenia zawodowego na poziomie innym niż poziom szkolnictwa wyższego oraz przenoszenia tych praktyk, w tym z jednego państwa uczestniczącego w programie do innych;
    - d) poprawa stopnia przejrzystości i uznawania kwalifikacji oraz kompetencji, w tym nabytych w drodze kształcenia pozaformalnego i nieformalnego;
    - e) zachęcanie do nauki współczesnych języków obcych;
    - f) wspieranie tworzenia innowacyjnych i opartych na TIK treści, usług, metodologii uczenia oraz praktyk w zakresie uczenia się przez całe życie.

Artykuł 26

Działania w ramach programu Leonardo da Vinci

1. W ramach programu Leonardo da Vinci wsparciem mogą być objęte następujące działania:

- a) mobilność osób, o której mowa w art. 5 ust. 1 lit. a). Organizując bądź wspierając organizację takiej mobilności, należy przyjąć niezbędne środki przygotowawcze, w tym przygotowanie językowe, oraz podjąć należyte starania w celu zapewnienia odpowiedniego nadzoru i wsparcia dla mobilności osób. Mobilność taka może obejmować:

Artykuł 25

Cele programu Leonardo da Vinci

1. Oprócz celów określonych w art. 1 program Leonardo da Vinci służy realizacji następujących celów szczegółowych:

- (i) ponadnarodowe staże w przedsiębiorstwach bądź w instytucjach szkoleniowych;
  - (ii) staże i wymiany mające na celu dalsze wspieranie rozwoju zawodowego instruktorów zawodu i doradców zawodowych oraz podmiotów odpowiedzialnych za placówki szkoleniowe i za planowanie szkoleń oraz poradnictwo zawodowe w przedsiębiorstwach;
  - b) partnerstwa, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. b), koncentrujące się na tematach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania dla uczestniczących organizacji;
  - c) projekty wielostronne, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. c), w szczególności mające na celu poprawę systemów szkoleniowych poprzez skupienie się na transferze innowacji wiążącym się z adaptacją pod względem językowym, kulturowym i prawnym do krajowych potrzeb w zakresie innowacyjnych produktów i procesów opracowanych w różnych kontekstach;
  - d) projekty wielostronne, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. e), mające na celu poprawę systemów szkoleniowych poprzez skupienie się na opracowywaniu innowacji oraz dobrych praktyk;
  - e) sieci tematyczne ekspertów i organizacji, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. e), zajmujące się szczegółowymi kwestiami z zakresu szkolenia i kształcenia zawodowego;
  - f) inne inicjatywy ukierunkowane na wspieranie celów programu Leonardo da Vinci, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. h) („środki towarzyszące”).
2. Szczegóły dotyczące funkcjonowania powyższych działań określone są zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 10 ust. 2.

Artykuł 27

Środki przyznane na rzecz programu Leonardo da Vinci

Co najmniej 60 % środków przyznanych na program Leonardo da Vinci przeznacza się na wsparcie mobilności i partnerstw, o których mowa w art. 26 ust. 1 lit. a) i b).

ROZDZIAŁ IV

Program Grundtvig

Artykuł 28

Dostęp do programu Grundtvig

W ramach programu „Uczenie się przez całe życie” program Grundtvig jest skierowany do:

- a) osób uczestniczących w kształceniu dorosłych;
- b) instytucji lub organizacji oferujących możliwość kształcenia dorosłych;

- c) nauczycieli i pozostałego personelu tych instytucji lub organizacji;
- d) placówek zajmujących się kształceniem lub doskonaleniem kadry kształcącej dorosłych;
- e) stowarzyszeń i przedstawicieli osób związanych z kształceniem dorosłych, w tym stowarzyszeń osób uczących się i nauczycieli;
- f) podmiotów świadczących usługi doradztwa zawodowego i poradnictwa dotyczące dowolnych aspektów uczenia się przez całe życie;
- g) osób i podmiotów odpowiedzialnych za systemy i strategie w zakresie dowolnych aspektów kształcenia dorosłych na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym;
- h) ośrodków badawczych i podmiotów zajmujących się kwestiami uczenia się przez całe życie;
- i) przedsiębiorstw;
- j) organizacji non-profit, organizacji ochotniczych i pozarządowych;
- k) szkół wyższych.

Artykuł 29

Cele programu Grundtvig

1. Oprócz celów programu „Uczenie się przez całe życie” określonych w art. 1 program Grundtvig służy realizacji następujących celów szczegółowych:
  - a) odpowiadanie na wyzwania edukacyjne związane ze starzeniem się populacji w Europie;
  - b) pomoc w zapewnianiu osobom dorosłym ścieżek poprawy ich wiedzy i kwalifikacji.
2. Cele operacyjne programu Grundtvig są następujące:
  - a) poprawa pod względem jakościowym i ilościowym oraz pod względem dostępności ogólnoeuropejskiej mobilności osób biorących udział w kształceniu dorosłych, tak by wesprzeć mobilność co najmniej 7 000 tych osób rocznie do końca 2013 r.;
  - b) poprawa pod względem jakościowym i ilościowym współpracy pomiędzy organizacjami zajmującymi się kształceniem dorosłych w Europie;
  - c) zapewnienie alternatywnych możliwości dostępu do kształcenia dorosłych osobom z grup wymagających szczególnego wsparcia oraz marginalnych środowisk społecznych, w szczególności osobom starszym oraz osobom, które zaniechały kształcenia bez osiągnięcia podstawowych kwalifikacji;

- d) ułatwienie rozwoju innowacyjnych praktyk w dziedzinie kształcenia dorosłych, a także ich transferu, w tym z państwa uczestniczącego do innych państw;
- e) wspieranie tworzenia innowacyjnych i opartych na TIK treści, usług, metodologii uczenia oraz praktyk w zakresie uczenia się przez całe życie;
- f) poprawa metod dydaktycznych oraz zarządzania organizacjami kształcenia dorosłych.

Artykuł 30

Działania w ramach programu Grundtvig

1. W ramach programu Grundtvig wsparciem mogą być objęte następujące działania:

- a) mobilność osób, o której mowa w art. 5 ust. 1 lit. a). Organizując lub wspierając organizację takiej mobilności, należy przyjąć niezbędne środki przygotowawcze oraz podjąć należyte starania w celu zapewnienia odpowiedniego nadzoru i wsparcia dla osób korzystających z mobilności. Mobilność taka może obejmować wizyty, staże, praktyki i wymiany uczestników formalnego oraz pozaformalnego kształcenia dorosłych, w tym szkolenie i rozwój zawodowy kadry zajmującej się kształceniem dorosłych, w szczególności w synergii z partnerstwami i projektami;
- b) partnerstwa, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. b), określane jako „partnerstwa programu Grundtvig na rzecz kształcenia”, koncentrujące się na tematach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania uczestniczących organizacji;
- c) projekty wielostronne, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. e), mające na celu poprawę systemów szkolenia dorosłych poprzez rozwój i transfer innowacji oraz dobrych praktyk;
- d) sieci tematyczne złożone z ekspertów i organizacji, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. e), określane jako „sieci Grundtvig”, działające głównie w zakresie:
  - (i) rozwoju kształcenia dorosłych w odniesieniu do dyscypliny, obszaru tematycznego bądź aspektu zarządzania, którym się zajmują;
  - (ii) określania, rozwoju i rozpowszechniania dobrych praktyk oraz innowacji;
  - (iii) udzielania wsparcia merytorycznego w zakresie projektów i partnerstw organizowanych przez inne podmioty, a także ułatwiania współdziałania pomiędzy tymi projektami i partnerstwami;
  - (iv) wspierania rozwoju analizy potrzeb oraz zapewnienia jakości w zakresie kształcenia dorosłych;

- e) inne inicjatywy ukierunkowane na wspieranie celów programu Grundtvig, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. h) („środki towarzyszące”).

2. Szczegóły dotyczące funkcjonowania powyższych działań określone są zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 10 ust. 2.

Artykuł 31

Środki przyznane na program Grundtvig

Co najmniej 55 % środków przyznanych na program Grundtvig przeznaczają się na wsparcie mobilności i partnerstw, o których mowa w art. 30 ust. 1 lit. a) i b).

ROZDZIAŁ V

Program międzysektorowy

Artykuł 32

Cele programu międzysektorowego

1. Oprócz celów programu „Uczenie się przez całe życie” określonych w art. 1 program międzysektorowy służy realizacji następujących celów szczegółowych:

- a) propagowanie współpracy europejskiej w dziedzinach obejmujących co najmniej dwa sektorowe programy szczegółowe;
  - b) wspieranie jakości i przejrzystości systemów edukacji i szkoleń państw członkowskich.
2. Cele operacyjne programu międzysektorowego są następujące:
- a) wspieranie rozwoju strategii i współpracy na szczeblu europejskim w zakresie uczenia się przez całe życie, szczególnie w kontekście procesu lizbońskiego i programu pracy „Edukacja i szkolenia 2010”, a także procesu bolońskiego i kopenhaskiego oraz późniejszych procesów;
  - b) zapewnianie dostarczania w odpowiedniej ilości porównywalnych danych, informacji statystycznych i analiz w celu wsparcia rozwoju polityki w zakresie uczenia się przez całe życie oraz monitorowanie postępu w realizacji celów uczenia się przez całe życie, a także określanie obszarów wymagających szczególnej uwagi;
  - c) propagowanie nauki języków obcych oraz wspieranie różnorodności językowej w państwach członkowskich;
  - d) wspieranie tworzenia innowacyjnych i opartych na TIK treści, usług, metodologii uczenia oraz praktyk w zakresie uczenia się przez całe życie;
  - e) zapewnianie odpowiedniego rozpoznania, przedstawienia i wdrożenia wyników programu „Uczenie się przez całe życie” na szeroką skalę.

Artykuł 33

Działania w ramach programu międzysektorowego

1. Wsparciem mogą być objęte następujące działania w ramach kluczowego działania – współpracy strategicznej i innowacyjności w uczeniu się przez całe życie, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. a):

- a) indywidualna mobilność, o której mowa w art. 5 ust. 1 lit. a), w tym wizyty studyjne ekspertów i urzędników wyznaczonych przez władze krajowe, regionalne lub lokalne, dyrektorów placówek oświatowych i szkoleniowych oraz świadczących usługi w zakresie poradnictwa i poświadczania doświadczenia zawodowego, a także partnerów społecznych;
- b) projekty wielostronne, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. e), mające na celu przygotowywanie i testowanie opracowanych na poziomie Wspólnoty propozycji w zakresie polityki oraz propozycji dotyczących innowacyjności w uczeniu się przez całe życie;
- c) wielostronne sieci, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. e), składające się z ekspertów lub instytucji pracujących wspólnie nad kwestiami dotyczącymi polityki. Sieci te mogą obejmować:
  - (i) sieci tematyczne zajmujące się kwestiami związanymi z treścią uczenia się przez całe życie bądź metodologią i polityką uczenia się przez całe życie. Sieci te mogą dokonywać obserwacji, wymiany, określania i analizy dobrych praktyk oraz innowacji, a także zgłaszać propozycje ich ulepszonego i szerszego użycia w państwach członkowskich;
  - (ii) fora dotyczące strategicznych zagadnień w zakresie uczenia się przez całe życie;
- d) obserwacja i analiza polityk oraz systemów w dziedzinie uczenia się przez całe życie, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. f), co może obejmować:
  - (i) analizy i badania porównawcze;
  - (ii) opracowywanie wskaźników i analiz statystycznych, w tym wsparcie dla prac podejmowanych w dziedzinie uczenia się przez całe życie we współpracy z Euro-statem;
  - (iii) wsparcie dla funkcjonowania sieci Eurydice oraz finansowanie Europejskiego Biura Eurydice utworzonego przez Komisję;
- e) działania na rzecz wspierania przejrzystości i uznawalności kwalifikacji oraz kompetencji, w tym nabytych w drodze kształcenia pozaformalnego i nieformalnego, informacji i doradztwa w sprawie mobilności do celów edukacyjnych, a także współpracy w zakresie zapewniania jakości, zgodnie z art. 5 ust. 1 lit. f), co może obejmować:
  - (i) sieci organizacji ułatwiających mobilność i uznawalność, takich jak ośrodki Euroguidance oraz ośrodki

informacji o uznawalności wykształcenia i okresów studiów (NARIC);

- (ii) wsparcie dla ponadnarodowych usług internetowych, takich jak Ploteus;
  - (iii) działania podejmowane w ramach inicjatywy Euro-pass zgodnie z decyzją nr 2241/2004/WE;
- f) inne inicjatywy, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. h) („środki towarzyszące”), w tym uczenie rówieśnicze ukierunkowane na wspieranie celów kluczowego działania, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. a).
2. W ramach kluczowego działania związanego z nauką języków obcych, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. b), może być udzielane wsparcie dla następujących działań dotyczących potrzeb oświatowych związanych z jedną lub kilkoma dziedzinami objętymi programami szczegółowymi:
- a) projekty wielostronne, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. e), mające na celu między innymi:
    - (i) opracowywanie nowych materiałów do nauki języków, w tym kursów internetowych, oraz instrumentów do sprawdzania znajomości języka;
    - (ii) opracowywanie narzędzi i kursów szkolenia nauczycieli języków, instruktorów zawodu i pozostałego personelu;
  - b) sieci wielostronne, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. e), w dziedzinie nauki języków obcych i różnorodności językowej;
  - c) inne inicjatywy zgodne z celami programu „Uczenie się przez całe życie”, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. h), w tym działania na rzecz uatrakcyjnienia nauki języków poprzez wykorzystanie środków masowego przekazu lub kampanii marketingowych, promocyjnych bądź informacyjnych, a także konferencji, badań oraz opracowania wskaźników statystycznych z zakresu nauki języków obcych i różnorodności językowej.
3. W ramach kluczowego działania TIK, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. c), może być udzielane wsparcie dla następujących działań dotyczących potrzeb oświatowych związanych z jedną lub kilkoma dziedzinami objętymi programami szczegółowymi:
- a) projektów wielostronnych, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. e), mających na celu, odpowiednio do przypadku, opracowanie i rozpowszechnianie innowacyjnych metod, treści, usług i środowisk;
  - b) sieci wielostronne, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. e), mających na celu udostępnienie i wymianę wiedzy, doświadczeń oraz dobrych praktyk;
  - c) innych działań mających na celu poprawę polityki i praktyki w dziedzinie uczenia się przez całe życie, jak określono w art. 5 ust. 1 lit. f), co może obejmować mechanizmy

oceny, obserwacji, analizy porównawczej, poprawy jakości oraz analizy kierunków rozwoju w zakresie technologii i pedagogiki.

4. W ramach kluczowego działania polegającego na upowszechnianiu, o którym mowa w art. 3 ust. 2 lit. d), może być udzielane wsparcie dla następujących działań:

- a) projektów jednostronnych i krajowych, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. d);
- b) projektów wielostronnych, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. e), mających na celu między innymi:
  - (i) wspieranie wykorzystania i wdrażania innowacyjnych produktów oraz procesów;
  - (ii) pobudzanie współpracy w ramach projektów realizowanych w tej samej dziedzinie;
  - (iii) opracowywanie dobrych praktyk w odniesieniu do metod upowszechniania;
- c) opracowywania materiałów naukowych i informacyjnych, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. f), obejmujących zbiory stosownych danych statystycznych oraz badania w dziedzinie upowszechniania i wykorzystania wyników oraz wymiany dobrych praktyk.

ROZDZIAŁ VI

Program Jean Monnet

Artykuł 34

Dostęp do programu Jean Monnet

W ramach programu „Uczenie się przez całe życie” program Jean Monnet jest skierowany do:

- a) studentów i badaczy w dziedzinie integracji europejskiej we wszystkich rodzajach szkół wyższych we Wspólnocie i poza nią;
- b) szkół wyższych we Wspólnocie i poza nią uznanych we własnym państwie;
- c) nauczycieli i pozostałego personelu tych instytucji;
- d) stowarzyszeń i przedstawicieli osób związanych z edukacją oraz szkoleniami we Wspólnocie i poza nią;
- e) podmiotów publicznych i prywatnych odpowiedzialnych za organizację oraz realizację edukacji i szkoleń na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym;
- f) ośrodków badawczych i podmiotów zajmujących się kwestiami integracji europejskiej we Wspólnocie i poza nią.

Artykuł 35

Cele programu Jean Monnet

1. Oprócz celów programu „Uczenie się przez całe życie” określonych w art. 1 program Jean Monnet służy realizacji następujących celów szczegółowych:

- a) stymulowanie nauczania, badań i debat w dziedzinie studiów nad integracją europejską;
  - b) wspieranie istnienia odpowiedniego kręgu instytucji i stowarzyszeń zajmujących się kwestiami integracji europejskiej oraz edukacji i szkoleń w perspektywie europejskiej.
2. Cele operacyjne programu Jean Monnet są następujące:
- a) stymulowanie procesów doskonalenia w nauczaniu, badaniach i debatach w zakresie studiów nad integracją europejską w szkołach wyższych na terenie Wspólnoty i poza jej granicami;
  - b) rozszerzanie wiedzy i świadomości w zakresie kwestii integracji europejskiej wśród specjalistów akademickich oraz obywateli europejskich;
  - c) wspieranie kluczowych instytucji europejskich zajmujących się kwestiami integracji europejskiej;
  - d) wspieranie aktywności renomowanych instytucji i stowarzyszeń europejskich działających na rzecz edukacji i szkoleń.

Artykuł 36

Działania w ramach programu Jean Monnet

1. Wsparciem mogą być objęte następujące projekty w ramach kluczowego działania, o którym mowa w art. 3 ust. 3 lit. a):

- a) projekty jednostronne i krajowe, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. d), obejmujące:
  - (i) katedry Jeana Monneta, centra doskonalenia i moduły nauczycielskie;
  - (ii) stowarzyszenia profesorów, innych nauczycieli szkolnictwa wyższego oraz naukowców specjalizujących się w dziedzinie integracji europejskiej;
  - (iii) wsparcie dla młodych naukowców specjalizujących się w studiach nad integracją europejską;
  - (iv) działalność informacyjną i badawczą związaną ze Wspólnotą i mającą na celu propagowanie dyskusji, rozważań naukowych i wiedzy na temat procesu integracji europejskiej;

b) projekty i sieci wielostronne, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. e), co może obejmować wsparcie dla tworzenia wielostronnych grup roboczych w dziedzinie integracji europejskiej.

2. W ramach kluczowego działania, o którym mowa w art. 3 ust. 3 lit. b), mogą być udzielane dotacje operacyjne, określone w art. 5 ust. 1 lit. g), na pokrycie niektórych kosztów operacyjnych i administracyjnych dla następujących instytucji realizujących cele o znaczeniu europejskim:

- a) Kolegium Europejskiego (w Brugii i Natolinie);
- b) Europejskiego Instytutu Uniwersyteckiego we Florencji;
- c) Europejskiego Instytutu Administracji Publicznej w Maastricht;
- d) Akademii Prawa Europejskiego w Trewirze;
- e) Europejskiej Agencji Rozwoju Edukacji Specjalnej w Middelhart;
- f) Międzynarodowego Centrum Szkoleń Europejskich (CIFE) w Nicei.

3. W ramach kluczowego działania, o którym mowa w art. 3 ust. 3 lit. c), mogą być udzielane dotacje operacyjne, określone w art. 5 ust. 1 lit. g), na pokrycie niektórych kosztów operacyjnych i administracyjnych europejskich instytucji bądź stowarzyszeń działających w zakresie edukacji i szkoleń.

4. Dotacje mogą być przyznawane co roku lub mogą być odnawiane na podstawie umowy ramowej o partnerstwie z Komisją.

Artykuł 37

Środki przyznane na program Jean Monnet

Co najmniej 16 % środków przyznanych na program Jean Monnet przeznaczają się na wsparcie kluczowego działania, o którym mowa w art. 3 ust. 3 lit. a), co najmniej 65 % na

wsparcie kluczowego działania, o którym mowa w art. 3 ust. 3 lit. b) i co najmniej 19 % na wsparcie kluczowego działania, o którym mowa w art. 3 ust. 3 lit. c).

TYTUŁ III

POSTANOWIENIA PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

Artykuł 38

Przepis przejściowy

1. Działania zainicjowane w terminie do dnia 31 grudnia 2006 r. na podstawie decyzji 1999/382/WE, decyzji nr 253/2000/WE, decyzji nr 2318/2003/WE, decyzji nr 791/2004/WE lub decyzji nr 2241/2004/WE zarządzane są zgodnie z przepisami tych decyzji, z tym że komitety ustanowione na ich mocy są zastępowane przez komitet ustanowiony na mocy art. 10 niniejszej decyzji.

2. Zgodnie z art. 18 rozporządzenia (WE, Euratom) nr 1605/2002 środki odpowiadające dochodom przeznaczonym na określony cel pochodzącym ze zwrotów kwot wypłaconych niesłusznie w rozumieniu decyzji 1999/382/WE, nr 253/2000/WE, nr 2318/2003/WE, nr 791/2004/WE lub nr 2241/2004/WE mogą zostać przeznaczone na realizację programu „Uczenie się przez całe życie”.

Artykuł 39

Wejście w życie

Decyzja niniejsza wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Sporządzono w Strasburgu, dnia 15 listopada 2006 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

J. BORRELL FONTELLES
Przewodniczący

W imieniu Rady

P. LEHTOMÄKI
Przewodniczący

ZAŁĄCZNIK

PRZEPISY ADMINISTRACYJNE I FINANSOWE

A. Przepisy administracyjne

Zgłaszanie propozycji w zakresie działań programu „Uczenie się przez całe życie” oraz ich wybór podlegają następującym procedurom:

1. Procedura agencji krajowej

1.1. Procedura 1.

Następujące działania, w przypadku których decyzję o wyborze podejmują właściwe agencje krajowe, zarządzane są w ramach „1. procedury agencji krajowej”:

- a) mobilność osób korzystających z uczenia się przez całe życie, o której mowa w art. 5 ust. 1 lit. a);
- b) dwu- i wielostronne partnerstwa, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. b);
- c) jednostronne i krajowe projekty, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. d), jeżeli są one finansowane na podstawie art. 33 ust. 4 lit. a).

Wnioski o pomoc finansową składane w ramach tych działań powinny być skierowane do odpowiednich agencji krajowych wyznaczonych przez państwa członkowskie zgodnie z art. 6 ust. 2 lit. b). Agencje krajowe dokonują wyboru i przyznają pomoc finansową wnioskodawcom wybranym zgodnie z ogólnymi wytycznymi określonymi zgodnie z art. 9 ust. 1 lit. c). Agencje krajowe przyznają dotacje beneficjentom w danym państwie członkowskim. Każdy partner dwu- lub wielostronnych partnerstw jest finansowany bezpośrednio przez swoją agencję krajową.

1.2. Procedura 2.

Następujące działania, w przypadku których decyzję o wyborze podejmuje Komisja, podczas gdy procedury oceny i zawierania umów przeprowadzane są przez odpowiednie agencje krajowe, zarządzane są w ramach „2. procedury agencji krajowej”:

- projekty wielostronne, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. c).

Wnioski o pomoc finansową składane w ramach tych działań powinny być skierowane do odpowiednich agencji krajowych wyznaczonych przez państwo członkowskie koordynatora projektu zgodnie z art. 6 ust. 2 lit. b). Agencja krajowa państwa członkowskiego koordynatora projektu przeprowadza ocenę wniosków i przedstawia Komisji listę kandydatów proponowanych do przyjęcia. Komisja podejmuje decyzję w sprawie proponowanej listy kandydatów, po czym agencja krajowa przyznaje odpowiednią pomoc finansową wnioskodawcom wybranym zgodnie z ogólnymi wytycznymi, które zostaną ustalone zgodnie z art. 9 ust. 1 lit. c).

Przed przedstawieniem listy kandydatów Komisji agencja krajowa państwa, w którym projekt jest koordynowany, kontaktuje się z agencjami krajowymi państw pozostałych partnerów projektu. Agencje krajowe przyznają dotacje wybranym koordynatorom projektów mieszczącym się w państwie członkowskim danej agencji, którzy odpowiedzialni są za podział środków pomiędzy partnerów biorących udział w projekcie.

2. Procedura Komisji

Następujące działania, w przypadku których propozycje projektów przedkładane są Komisji, która podejmuje decyzję o ich wyborze, zarządzane są w ramach „procedury Komisji”:

- a) projekty jednostronne i krajowe, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. d), z wyjątkiem tych finansowanych na podstawie art. 33 ust. 4 lit. a);
- b) projekty wielostronne i sieci wielostronne, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. e);

- c) obserwacja i analiza polityk oraz systemów w dziedzinie uczenia się przez całe życie, tworzenie materiałów naukowych i informacyjnych, w tym ekspertyz, danych statystycznych, analiz i wskaźników, działania na rzecz wsparcia przejrzystości i uznawania kwalifikacji oraz wcześniejszych okresów nauki, jak określono w art. 5 ust. 1 lit. f);
- d) dotacje operacyjne, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. g);
- e) inne inicjatywy służące propagowaniu celów programu „Uczenie się przez całe życie”, o których mowa w art. 5 ust. 1 lit. h) („środki towarzyszące”).

Wnioski o pomoc finansową składane w ramach tych działań powinny być skierowane do Komisji, która dokonuje wyboru i przyznaje pomoc finansową wnioskodawcom wybranym zgodnie z ogólnymi wytycznymi ustalonymi zgodnie z art. 9 ust. 1 lit. c).

B. Przepisy finansowe

Komisja zapewni proporcjonalność wymogów finansowych i administracyjnych nałożonych na beneficjentów dotacji przyznanych w ramach programu „Uczenie się przez całe życie” w stosunku do poziomu przyznanych środków. W szczególności Komisja zobowiązana jest zapewnić, że zasady finansowe oraz wymogi w zakresie sposobów stosowania i sprawozdawczości, odnoszące się do indywidualnej mobilności oraz partnerstw, są przyjazne dla użytkownika oraz wystarczająco proste, by nie ograniczać dostępu do dotacji osobom w mniej korzystnej sytuacji oraz współpracującym z nimi instytucjom bądź organizacjom.

W szczególności Komisja powinna zapewnić agencjom krajowym wiedzę na temat kryteriów dotyczących wyboru i procedur udzielania dotacji oraz uzgodnień dotyczących umów i płatności/kontroli funduszy, którymi zarządzają te agencje. Kryteria te uwzględniają wysokość dotacji, a dla dotacji niższych niż 25 000 EUR zapewniają uproszczony system na wszystkich etapach, w których udział biorą wnioskodawcy lub beneficjenci. Kryteria te umożliwiają agencjom krajowym określenie i ograniczenie ilości szczegółowych informacji wymaganych od wnioskujących w celu przyznania dotacji oraz zawarcia umów po przyznaniu dotacji na uproszczonych podstawach uwzględniających wyłącznie następujące elementy:

- umawiające się strony,
- okres obowiązywania umowy tożsamy z okresem kwalifikowalności wydatków,
- maksymalna kwota przyznanego finansowania,
- krótki opis działań do realizacji,
- wymogi dotyczące sprawozdawczości i dostępu do danych do celów kontroli.

Powyższe kryteria umożliwią również agencjom krajowym zapewnienie beneficjentom współfinansowania działań przez wkłady rzeczowe. Wkłady te powinny być weryfikowalne, lecz nie muszą podlegać ocenie finansowej.

1. Działania zarządzane w ramach procedury agencji krajowej

1.1 Środki wspólnotowe przeznaczone na zapewnienie finansowego wsparcia dla działań zarządzanych w ramach procedury agencji krajowej zgodnie z sekcją A pkt 1.1 niniejszego załącznika są przyznawane państwom członkowskim zgodnie z formułą ustaloną przez Komisję stosownie do art. 10 ust. 2, która może obejmować następujące elementy:

- a) minimalną kwotę przyznaną każdemu państwu członkowskiemu stosownie do dostępności środków budżetowych na dane działanie;
- b) pozostała kwota zostanie przyznana różnym państwom członkowskim w oparciu o:
  - (i) ogólną liczbę w każdym państwie członkowskim:
    - uczniów i nauczycieli w edukacji szkolnej uczestniczących w projektach partnerskich szkół i działaniach na rzecz mobilności w ramach programu Comenius, jak określono w art. 18 ust. 1 lit. a) i b),
    - studentów lub absolwentów szkół wyższych uczestniczących w działaniach na rzecz mobilności studentów oraz w programach intensywnych w ramach programu Erasmus, jak określono w art. 22 ust. 1 lit. a) pkt (i) i (iv),

- nauczycieli szkół wyższych uczestniczących w działaniach na rzecz mobilności nauczycieli oraz pozostałego personelu w ramach programu Erasmus, jak określono w art. 22 ust. 1 lit. a) pkt (ii) i (iii),
  - ogólnej populacji oraz udziału w niej osób w wieku 15–35 lat uczestniczących w działaniach na rzecz mobilności, partnerstwa oraz wielostronnego projektu w ramach programu Leonardo da Vinci, jak określono w art. 26 ust. 1 lit. a), b) i c),
  - osób dorosłych uczestniczących w działaniach na rzecz mobilności oraz działaniach partnerskich w ramach programu Grundtvig, jak określono w art. 30 ust. 1 lit. a) i b);
- (ii) różnice w kosztach utrzymania w poszczególnych państwach członkowskich;
  - (iii) odległości pomiędzy stolicami państw członkowskich;
  - (iv) poziom zapotrzebowania lub wykorzystania danego działania w każdym państwie członkowskim.
- 1.2. Formuły te powinny być możliwie neutralne w stosunku do różnych systemów edukacji i szkoleń w państwach członkowskich.
- 1.3. Rozdysponowanymi w ten sposób środkami wspólnotowymi zarządzają agencje krajowe, o których mowa w art. 6 ust. 2 lit. b).
- 1.4. Komisja, działając we współpracy z państwami członkowskimi, podejmuje niezbędne kroki w celu wsparcia zrównoważonego uczestnictwa na poziomie wspólnotowym, krajowym i, gdzie stosowne, regionalnym, a także, w odpowiednich przypadkach, w obrębie poszczególnych dziedzin studiów. Środki przeznaczone na ten cel nie mogą przekraczać 5 % przyznanych na dany rok kwot na finansowanie każdego z przedmiotowych działań.
2. Wyznaczenie beneficjentów
- Niniejszym wyznacza się instytucje wymienione w art. 36 ust. 2 niniejszej decyzji jako beneficjentów dotacji w ramach programu „Uczenie się przez całe życie” zgodnie z art. 168 rozporządzenia (WE, Euratom) nr 2342/2002.
- Jednostki krajowe tworzące sieć NARIC, sieć Eurydice, sieć Euroguidance, krajowe usługi wsparcia na rzecz działania eTwinning oraz krajowe centra Europass realizują program na poziomie krajowym zgodnie z postanowieniami art. 54 ust. 2 lit. c) rozporządzenia (WE, Euratom) nr 1605/2002 oraz art. 38 rozporządzenia (WE, Euratom) nr 2342/2002.
3. Rodzaje beneficjentów
- Zgodnie z art. 114 ust. 1 rozporządzenia (WE, Euratom) nr 1605/2002 dotacje mogą być przyznawane osobom prawnym lub fizycznym. W przypadku osób fizycznych dotacje mogą mieć formę stypendium.
4. Dotacje według stawki ryczałtowej, skala kosztów jednostkowych i nagrody
- W przypadku działań, o których mowa w art. 5, można zastosować dotacje według stawki ryczałtowej lub skalę kosztów jednostkowych, jak określono w art. 181 ust. 1 rozporządzenia (WE, Euratom) nr 2342/2002.
- Stawki ryczałtowe mogą być stosowane do maksymalnej kwoty 25 000 EUR dla jednej dotacji. Mogą one zostać połączone do maksymalnej kwoty 100 000 EUR lub wykorzystane w połączeniu ze skalą kosztów jednostkowych.
- Komisja może postanowić o przyznawaniu nagród w stosunku do działań podjętych w ramach programu „Uczenie się przez całe życie”.
5. Zamówienia publiczne
- W przypadku gdy realizacja działań wspieranych w ramach programu „Uczenie się przez całe życie” wymaga od beneficjenta zastosowania procedur udzielania zamówień publicznych, stosuje się procedury dla zamówień o niskiej wartości, określone w art. 129 rozporządzenia (WE, Euratom) nr 2342/2002.

6. Umowy o partnerstwie

W przypadku gdy działania w ramach programu „Uczenie się przez całe życie” są wspierane z dotacji opartych na umowach ramowych o partnerstwie zgodnie z art. 163 rozporządzenia (WE, Euratom) nr 2342/2002, takie partnerstwa mogą być wybrane i finansowane przez okres czterech lat oraz podlegać uproszczonej procedurze przedłużenia.

7. Instytucje lub organizacje publiczne oferujące możliwości kształcenia

Wszystkie szkoły i szkoły wyższe określone przez państwa członkowskie oraz wszystkie instytucje lub organizacje oferujące możliwości kształcenia, które uzyskiwały ponad 50 % swoich rocznych przychodów w ostatnich dwóch latach ze źródeł publicznych lub które są nadzorowane przez organy publiczne lub ich przedstawicieli, są uznawane przez Komisję za posiadające niezbędną zdolność finansową, zawodową i administracyjną w połączeniu z niezbędną stabilnością finansową do celu realizacji projektów w ramach programu „Uczenie się przez całe życie”; od tych instytucji nie wymaga się przedstawiania dalszych dokumentów w celu dowiedzenia tych zdolności. Takie instytucje lub organizacje mogą zostać zwolnione z konieczności spełnienia wymogów kontroli zgodnie z art. 173 ust. 4 rozporządzenia (WE, Euratom) nr 2342/2002.

8. Organy realizujące cele w ogólnym interesie europejskim

W przypadku udzielania dotacji operacyjnych w ramach programu „Uczenie się przez całe życie” na rzecz organów realizujących cele będące przedmiotem interesu europejskiego, jak określono w art. 162 rozporządzenia (WE, Euratom) nr 2342/2002, dotacje te zgodnie z art. 113 ust. 2 rozporządzenia (WE, Euratom) nr 1605/2002 nie podlegają, przy przedłużeniu, zasadzie stopniowego zmniejszania.

9. Kompetencje i kwalifikacje zawodowe wnioskodawców

Komisja może postanowić zgodnie z art. 176 ust. 2 rozporządzenia (WE, Euratom) nr 2342/2002, że określone kategorie beneficjentów powinny posiadać kompetencje i kwalifikacje zawodowe wymagane do zrealizowania proponowanych działań lub programu pracy.

10. Uczestnictwo partnerów z państw trzecich

Partnerzy z państw trzecich mogą uczestniczyć w wielostronnych projektach, sieciach lub partnerstwach na warunkach określonych w art. 14 ust. 2 według uznania Komisji lub agencji krajowej. Decyzja w sprawie udzielenia wsparcia tym partnerom zależy od rodzaju korzyści dodatkowych na poziomie europejskim, jaka może wynikać z ich uczestnictwa w danym projekcie, sieci lub partnerstwie.

11. Minimalne przydziały środków

Z zastrzeżeniem art. 14 niniejszej decyzji, minimalne środki przeznaczone na szczegółowe programy sektorowe wynoszą w odniesieniu do koperty finansowej określonej w tym artykule:

Comenius 13 %

Erasmus 40 %

Leonardo da Vinci 25 %

Grundtvig 4 %.

12. Agencje krajowe

Pomoc finansowa Wspólnoty udzielana jest na wsparcie działań agencji krajowych ustanowionych bądź wyznaczonych przez państwa członkowskie zgodnie z art. 6 ust. 2 lit. b).

Zgodnie z art. 38 ust. 1 rozporządzenia (WE, Euratom) nr 2342/2002, w państwach trzecich uczestniczących w programie „Uczenie się przez całe życie” na mocy art. 7 ust. 1 niniejszej decyzji zadania agencji krajowej mogą pełnić organy sektora publicznego bądź organy sektora prywatnego, które wykonują zadania władzy publicznej zgodnie z prawem danego państwa.

Zgodnie z zasadą proporcjonalności wymogi dotyczące certyfikacji i sprawozdawczości zostaną utrzymane na poziomie niezbędnego minimum.

13. Pomoc techniczna

Koperta finansowa programu „Uczenie się przez całe życie” może również objąć wydatki na działania przygotowawcze, a także monitoring, kontrolę, audyt i ocenę, które są bezpośrednio wymagane do realizacji programu oraz jego celów. Mogą one w szczególności obejmować analizy, spotkania, działania informacyjne, publikacje, wydatki na sieci informatyczne służące wymianie informacji oraz inne wydatki na pomoc techniczną i administracyjną, której może potrzebować Komisja w celu realizacji programu.

14. Postanowienia dotyczące zwalczania nadużyć finansowych

Decyzje Komisji podjęte na podstawie art. 9, a także wynikające z tego tytułu umowy i porozumienia oraz umowy z państwami trzecimi uczestniczącymi w programie powinny w szczególności zawierać postanowienia dotyczące nadzoru i kontroli finansowej ze strony Komisji (lub jej upoważnionych przedstawicieli), w tym Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF), a także kontroli Trybunału Obrachunkowego, w tym – w razie potrzeby – kontroli na miejscu. Kontrole te mogą być przeprowadzane w agencjach krajowych, a w koniecznych przypadkach – również u odbiorców dotacji.

Beneficjenci dotacji operacyjnych przechowują i udostępniają do wglądu Komisji przez okres pięciu lat od dokonania ostatniej płatności wszelkie finansowe dokumenty, w tym sprawozdania z audytu finansowego dotyczące wydatków poniesionych w roku objętym dotacją. W razie potrzeby beneficjent dotacji zapewnia udostępnienie Komisji dokumentów znajdujących się w posiadaniu partnerów lub członków.

Komisja może przeprowadzić audyt w zakresie wykorzystania dotacji bezpośrednio przy pomocy swych pracowników lub za pośrednictwem jakiejkolwiek kompetentnej instytucji zewnętrznej przez nią wybranej. Takie kontrole mogą być przeprowadzane przez cały okres obowiązywania umowy oraz przez okres pięciu lat od daty wypłaty salda. W uzasadnionych przypadkach wyniki tych audytów mogą prowadzić do podjęcia przez Komisję decyzji o zwrocie dotacji.

Personel Komisji oraz personel zewnętrzny upoważniony przez Komisję posiadają stosowne prawo dostępu, w szczególności do biur beneficjentów oraz do wszelkich informacji, w tym w formie elektronicznej, wymaganych do przeprowadzenia kontroli.

Trybunał Obrachunkowy oraz OLAF dysponują tymi samymi prawami co Komisja, w szczególności w zakresie dostępu.

Ponadto Komisja może przeprowadzać kontrole i inspekcje na miejscu w ramach programu „Uczenie się przez całe życie” zgodnie z rozporządzeniem Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami ⁽¹⁾.

W odniesieniu do działań wspólnotowych finansowanych w ramach niniejszej decyzji pojęcie nieprawidłowości, o którym mowa w art. 1 ust. 2 rozporządzenia (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich ⁽²⁾, oznacza jakiegokolwiek naruszenie przepisów prawa wspólnotowego lub obowiązku umownego wynikające z działania lub zaniedbania ze strony podmiotu gospodarczego, które spowodowało lub mogło spowodować szkodę w ogólnym budżecie Wspólnot Europejskich lub w budżetach przez nie zarządzanych, w związku z nieuzasadnionym wydatkiem.

⁽¹⁾ Dz.U. L 292 z 15.11.1996, str. 2.

⁽²⁾ Dz.U. L 312 z 23.12.1995, str. 1.